BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2019/1127

av den 4 oktober 2018

om det statliga stöd SA.45359 – 2017/C (f.d. 2016/N) som Slovakien planerar att genomföra till förmån för Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o.

[delgivet med nr C(2018) 6545]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artikel ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([1]), och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 12 maj 2016 anmälde Slovakien till kommissionen ett regionalt investeringsstöd på 125 046 543 euro i form av ett direkt bidrag till förmån för Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. (nedan kallad *stödmottagaren*) för godkännande av kommissionen. Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. ingår i Jaguar Land Rover-koncernen ([2]) (nedan kallad *JLR*).

(2) Genom en skrivelse av den 24 maj 2017 (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*) informerade kommissionen Slovakien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) med avseende på det anmälda statliga stödet och eventuellt ytterligare icke-anmält statligt stöd, och uppmanade Slovakien att inkomma med synpunkter inom en månad.

(3) De slovakiska myndigheterna inkom med synpunkter på kommissionens beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget genom en skrivelse av den 20 juli 2017.

(4) Beslutet om att inleda förfarandet publicerades den 8 december 2017 i *Europeiska unionens officiella tidning* ([3]). Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter inom en månad.

(5) De enda synpunkter som kommissionen mottog från andra berörda parter var från JLR den 19 december 2017. Kommissionen skickade dessa synpunkter till Slovakien den 17 januari 2018. Slovakiens synpunkter på JLR:s inlaga registrerades den 5 februari 2018.

(6) Kommissionen skickade begäranden om upplysningar den 9 och 23 februari 2018 som Slovakien svarade på den 9 mars samt den 12 och 18 april 2018. Kommissionen skickade en ytterligare begäran om upplysningar till Slovakien den 11 juni 2018 som Slovakien svarade på den 3 juli 2018.

(7) Sammanträden mellan kommissionens avdelningar och de slovakiska myndigheterna hölls den 10 oktober 2017, den 27 november 2017 och den 1 mars 2018.

([1]) EUT C 422, 8.12.2017, s. 21.
([2]) Se definition i avsnitt 2.3 i detta beslut.
([3]) Se fotnot 1.

(8) Kommissionen mottog en skrivelse från JLR daterad den 14 maj 2018 som kommissionen besvarade skriftligen den 22 maj 2018. Kommissionen mottog ytterligare upplysningar från JLR den 2 juli 2018.

(9) Genom en skrivelse av den 3 juli 2018 samtyckte Slovakien till att detta beslut skulle antas och delges Slovakien på engelska.

(10) I beslutet om att inleda förfarandet uttryckte kommissionen tvivel om huruvida det anmälda stödet var förenligt och huruvida eventuellt ytterligare icke-anmält stöd förekom. Med tanke på att eventuellt ytterligare icke-anmält stöd skulle kunna inverka på det anmälda stödets förenlighet och framför allt på proportionaliteten och i fråga om en uppenbar negativ effekt, bedömer kommissionen i detta beslut först förekomsten av ytterligare icke-anmält stöd. Denna bedömning är nödvändig för att fastställa förenlighetsbedömningens omfattning.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

2.1 Stödets syfte

(11) De slovakiska myndigheterna avser att främja regional utveckling genom att ge regionalstöd till en investering som görs av det stora företaget JLR för att bygga och utrusta en toppmodern anläggning för aluminiumbaserad fordonstillverkning i staden Nitra, som finns i regionen Nitra i Slovakien. Detta område är berättigat till regionalstöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget, och standardtaket för regionalstöd är 25 % enligt den slovakiska regionalstödskartan för perioden mellan den 1 juli 2014 till den 31 december 2020 ([4]).

2.2 Det anmälda projektet

(12) Investeringsprojektet omfattar föreslagna stödberättigande investeringskostnader på 1 406 621 000 euro i nominellt värde (1 369 295 298 euro i nuvärde ([5])) och syftar till inrättande av en ny biltillverkningsanläggning med en årlig kapacitet på 150 000 fordon i ”segmentet Premium D SUV” ([6]). Investeringen inleddes i december 2015 och ska slutföras 2020. Investeringen görs i ett industriområde som är under uppförande, nämligen Nitra Strategic Park (nedan kallat *NSP*). När NSP började uppföras den 8 juli 2015 utgjordes marken fortfarande till största delen av privatägd jordbruksmark. Projektet förväntas ge 2 834 nya direkta arbetstillfällen.

(13) Det anmälda investeringsprojektet, såsom det föreslogs för de slovakiska myndigheterna i den formella stödansökan av den 24 november 2015, avser en produktionskapacitet på 150 000 fordon per år. Det investeringsprojekt som JLR ursprungligen föreslog i sitt utkast till stödansökan till de slovakiska myndigheterna den 25 juni 2015 avsåg en investering för en årlig produktionskapacitet på 300 000 fordon som skulle genomföras i två etapper samt produktion av två andra modeller som då ännu inte var fastställda. Slovakien förklarade att JLR hösten 2015 beslutade att begränsa det ursprungliga projektet så att det enbart skulle omfatta en anläggning med den anmälda produktionskapaciteten på 150 000 fordon per år. Den produkt som skulle tillverkas vid anläggningen under etapp 2 var då inte känd, och inga åtaganden hade ännu gjorts om att utvidga investeringen till etapp 2.

2.3 Stödmottagaren

(14) Mottagaren av det statliga stödet är Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. Såsom anges i beslutet om att inleda förfarandet ägs Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. till 85 % av Jaguar Land Rover Limited och till 15 % av Jaguar Land Rover Holdings Limited. Jaguar Land Rover Limited ägs till 100 % av Jaguar Land Rover Holdings Limited, som i sin tur ägs till 100 % av Jaguar Land Rover Automotive plc Moderbolaget till Jaguar Land Rover Automotive plc är Tata Motors Limited India (nedan kallat *Tata Motors*). Tata Motors huvudsakliga affärsverksamhet är tillverkning och försäljning av passagerarfordon, nyttofordon, bussar och långfärdsbussar. Begreppet JLR innefattar inte Tata Motors i detta beslut.

([4]) SA.37447 (N/2013), EUT C 210, 4.7.2014, s. 4.

([5]) Nuvärdena i detta beslut beräknas utifrån en diskonteringsränta på 1,17 % som var gällande när den slutgiltiga ansökan om statligt stöd ingavs, det vill säga den 24 november 2015. Nuvärdena diskonteras till Förenade kungarikets budgetår 2015/2016, dvs. det planerade beviljandedatumet. JLR använder Förenade kungarikets budgetår som löper från den 1 april till den 31 mars.

([6]) Planerad produktion av den helt nya Land Rover Discovery, känd som […] (*), och […], känd som […].
(*) *Affärshemlighet*

(15) De slovakiska myndigheterna bekräftade och lämnade information utifrån vilken kommissionen verifierade att JLR och moderbolaget Tata Motors inte utgör företag i svårigheter i den mening som avses i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter ([7]).

2.4 **Stödbelopp och stödnivå**

2.4.1 *Det anmälda stödet*

(16) Det anmälda direkta bidraget på 129 812 750 euro i nominellt värde eller på 125 046 543 euro i nuvärde ([8]) avser de stödberättigande utgifter på 1 369 295 298 i nuvärde som avses i skäl 12 och motsvarar därmed en stödnivå på 9,13 %. Det anmälda regionala investeringsstödet ska beviljas från den nationella statliga budgeten.

2.4.2 *Eventuellt ytterligare icke-anmält stöd*

(17) I avsnitt 3.1.2 i beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att Slovakien kan ha beviljat olagligt stöd, utöver det anmälda stödet, i form av infrastrukturutveckling, inbegripet försäljning av mark under marknadspris i NSP och befrielse från en avgift som ska betalas för omvandling av jordbruksmark. Den enhet som de slovakiska myndigheterna utsett som ansvarig för att uppföra NSP är MH Invest (nedan kallat *MHI*), ett företag som ägs till 100 % av staten och som kontrolleras, styrs och finansieras av det slovakiska ministeriet för transport, byggnation och regional utveckling. MHI är den ursprungliga ägaren till marken vid NSP. De slovakiska myndigheterna utför arbeten vid NSP via underentreprenad till tredje part, nämligen förberedande marksanering, arbeten med avseende på allmännyttiga tjänster, järnvägs- och väganslutningsarbeten, översvämningsskyddsarbeten och grundvattenhantering. Slovakiska statens järnvägsbolag (Železnice sloveskej republiky) är också ett helägt statligt bolag som uppför en multimodal transportterminal inom NSP. De totala kostnaderna för arbetena och terminalen uppskattas till cirka 500 miljoner euro.

(18) Såsom anges i avsnitt 3.1.3 i beslutet om att inleda förfarandet ändrades förordning 58 från den slovakiska regeringen av den 13 mars 2013 om avgifter för felaktigt beslagtagande av och otillåtliga avtal om jordbruksmark ([9]), genom att ”befrielse H” infördes från avgiften för omvandling av jordbruksmark som gäller för mark som köps av helägda statliga företag som uppför strategiska industriområden som betraktas som betydande investeringar i den mening som avses i lag nr 175/1999 ([10]) om betydande investeringar (nedan kallad *lagen om betydande investeringar*). Befrielse H trädde i kraft den 31 oktober 2015. NSP erkändes som en ”betydande investering” den 8 juli 2015.

(19) Eventuella ytterligare icke-anmälda stödåtgärder ska beviljas från den nationella statliga budgeten.

2.5 **Löptid**

(20) Den anmälda åtgärden ska utbetalas mellan 2017 och 2021. Stödmottagaren förväntas dra nytta av de andra åtgärder som kan betecknas som icke-anmält stöd, i och med det köpeavtal som ingåtts beträffande den mark som JLR köpt och att JLR eventuellt befriats från avgiften för omvandling av jordbruksmark samt i och med att infrastruktur utvecklats utanför de 185 hektar som JLR köpt från de slovakiska myndigheterna (nedan kallad *JLR-anläggningen*).

3. **GRUND FÖR INLEDANDE AV FÖRFARANDET**

(21) Kommissionen inledde det formella granskningsförfarandet den 24 maj 2017. Kommissionen kunde inte utesluta att JLR, utöver det anmälda stödet, mottog icke-anmält stöd i form av infrastrukturutveckling, inbegripet försäljning av mark under marknadspris i NSP och befrielse från avgiften för omvandling av jordbruksmark. Vid den bakomliggande bedömningen beaktades både anmälda och eventuellt ytterligare icke-anmälda stödåtgärder.

([7]) EUT C 249, 31.7.2014, s. 1.
([8]) Baserat på en diskonteringsränta på 1,17 %, såsom anges i fotnot 5.
([9]) http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-58
([10]) *Act No. 175/1999 of 29 June 1999 on Certain Measures Relating to the Preparation of Significant Investments and on Amendment to Certain Laws.*

3.1 **Eventuellt ytterligare icke-anmält stöd**

3.1.1 *Eventuellt stöd i form av infrastrukturutveckling, inbegripet överföring av NSP-mark under marknadsvärdet*

(22) Kommissionen ansåg att det faktum att NSP-mark såldes till JLR eventuellt kan ha medfört vissa fördelar som kan betecknas som ytterligare statligt stöd.

(23) Den 31 december 2016 hade MHI, som blev den ursprungliga ägaren till NSP-marken, redan ådragit sig utgifter på 75 miljoner euro för köpet av NSP-marken där det anmälda JLR-projektet skulle genomföras. MHI ådrog sig även betydande ytterligare utgifter för utvecklingen av själva anläggningen. Samtidigt visade det sig att JLR endast betalade en bråkdel av kostnaden för köpet och utvecklingen av JLR-anläggningen. Skillnaden mellan den kostnad som Slovakien har ådragit sig för att köpa marken och utveckla NSP på den och det pris som ska betalas av JLR för NSP-marken väckte frågan om huruvida försäljningen av NSP-marken till JLR innebar statligt stöd.

(24) Slovakien hävdade att utvecklingen av NSP inte kunde innebära statligt stöd eftersom det faller under den offentliga sektorns ansvarsområde i enlighet med punkt 17 i kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget ([11]). Slovakien hävdade därför att utvecklingen av NSP inte är någon ekonomisk verksamhet och att den statliga finansieringen inte utgör statligt stöd. Enligt Slovakien skulle JLR dessutom betala ett marknadspris för den mark som företaget köper i NSP, och marknadspriset skulle fastställas på grundval av värderingar som görs av oberoende experter.

(25) Kommissionen hyste dock tvivel om att utvecklingen av NSP motsvarade den situation som avses i punkt 17 i kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget och som endast är tillämplig på åtgärder som inte innefattar särskilt tillägnad infrastruktur.

(26) Kommissionen insåg att avtal mellan Slovakien och stödmottagaren skulle ge JLR direkta äganderätter eller optionsrätter för senare köp avseende nästan hela den kommersiellt exploaterbara NSP-marken.

(27) Kommissionen anser att infrastrukturen är särskilt tillägnad om den uppförs för ett på förhand identifierat företag och anpassas efter detta företags särskilda behov ([12]). Enligt kommissionens preliminära uppfattning kunde NSP betraktas som särskild infrastruktur tillägnad JLR av följande skäl: a) En stor yta hade reserverats för företaget enligt ett avtal. b) Stödmottagaren kan ha varit ett på förhand identifierat företag. c) NSP tycktes ha anpassats för stödmottagarens särskilda behov.

(28) Kommissionen ansåg därför att om NSP utgör särskild infrastruktur tillägnad JLR skulle företaget under normala marknadsvillkor ha behövt betala för kostnaderna för utvecklingen av anläggningen, med undantag för kostnader kopplade till verkligt allmän infrastruktur, som bör definieras i detta beslut.

(29) Även om det antas att NSP inte var särskilt tillägnad infrastruktur uppstod tvivel om den metod som användes för att fastställa det marknadspris som JLR skulle betala. Kommissionen ifrågasatte i synnerhet om värdet av det särskilda utvecklingsarbete som utfördes och finansierades av Slovakien och som direkt gynnade JLR återspeglades korrekt i de uppskattningar som utarbetades av de oberoende experterna, och om JLR skulle betala en proportionerlig andel av kostnaden för utvecklingen av NSP i förhållande till dess ägarintresse i industriområdet.

3.1.2 *Eventuellt stöd i form av befrielse från en avgift som ska betalas när jordbruksmark omvandlas till industrimark*

(30) Kommissionen ansåg att JLR kan ha åtnjutit en fördel i form av en befrielse (befrielse H) från en avgift som ska betalas enligt slovakisk lagstiftning när jordbruksmark omvandlas till industrimark. Kommissionen kunde i själva verket inte utesluta att den slovakiska staten kunde vara ansvarig för stödet och att en selektiv fördel för stödmottagaren kunde förekomma, trots att ett statsägt företag deltar i transaktionen i syfte att köpa jordbruksmark från tredje part, förbereda den för industriellt bruk, bland annat genom marksanering och anslutning till allmännyttiga tjänster, och därefter sälja den vidare till investeraren. Kommissionen ansåg därför att befrielsen från avgiften kan ha utgjort statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget till förmån för JLR.

([11]) EUT C 262, 19.7.2016, s. 1.

([12]) Denna insikt är i linje med artikel 2.33 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (allmänna gruppundantagsförordningen) (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1).

3.2 **Det anmälda stödets förenlighet**

3.2.1 *Inledning*

(31) Kommissionen kunde inte, utifrån sin preliminära granskning, fastställa det anmälda regionalstödets förenlighet med bestämmelserna i riktlinjerna för statligt regionalstöd för 2014–2020 ([13]) (nedan kallade *riktlinjerna*).

(32) Framför allt kunde kommissionen inte fastställa att den anmälda regionala stödåtgärden uppfyller minimikraven i riktlinjerna och uttryckte därmed tvivel om a) stödberättigandet av vissa element som uppenbarligen ingår i de stödberättigande investeringskostnaderna, b) stödets stimulanseffekt, c) stödets proportionalitet, d) förekomsten av en uppenbar negativ effekt för sammanhållningen inom EU och e) förekomsten av en uppenbar negativ effekt på handeln i den mening som avses i punkt 119 i riktlinjerna eftersom taket för stödnivån kan överskridas. Vidare ansåg kommissionen att eventuella ytterligare stödelement i infrastrukturutvecklingen och befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark framför allt kunde påverka proportionaliteten i det anmälda stödet och förenligheten med det högsta tillåtna stödtaket.

3.2.2 *Stödberättigandet hos ”försörjningskostnader” som investeringskostnad*

(33) Kommissionen konstaterade att de anmälda stödberättigande kostnaderna inbegriper en post för ”försörjningskostnader” (betecknad som ”oväntade överskridanden”) som uppgår till minst [60–85] miljoner brittiska pund ([72–102] miljoner euro ([14])). Kommissionen uttryckte tvivel om huruvida ”försörjningskostnader” är stödberättigande för regionalt investeringsstöd.

3.2.3 *Bristande stimulanseffekt hos det anmälda regionala investeringsstödet*

(34) Kommissionen hyste tvivel om att det anmälda regionalstödet hade någon stimulanseffekt, det vill säga huruvida det var nödvändigt för att få JLR att investera i Nitra. Kommissionen var inte övertygad om att den dokumentation som lämnats in om den process som ledde fram till JLR:s lokaliseringsbeslut styrkte att Mexiko var ett trovärdigt alternativ när lokaliseringsbeslutet fattades. Kommissionen noterade framför allt dokumenten från styrelsens externa sammanträde i januari 2015 där det framgick att JLR hade planer på att uppföra två byggnader på olika platser samt att det fanns skillnader i hur ingående de europeiska anläggningarna bedömdes jämfört med de mexikanska. Dessutom visade det sig att Mexiko-alternativet innebar stora dröjsmål. Kommissionen ansåg att den verkliga kontrafaktiska lokaliseringen som Nitra konkurrerade med när det gäller lokaliseringen för JLR:s nya anläggning kan ha varit Jawor i Polen och inte Mexiko. Den stora skillnaden i nettonuvärde mellan Mexiko och Nitra, som endast delvis kompenserades av det anmälda regionalstödet, var ytterligare ett element för att ifrågasätta stödets stimulanseffekt. Kommissionen kunde därför inte utesluta att JLR:s strategiska överväganden för att välja Nitra i stället för Mexiko var till Nitras fördel, det vill säga att investeringen skulle ha genomförts i Nitra även utan det anmälda stödet på 125 miljoner euro i nuvärde eller åtminstone med ett lägre belopp. JLR:s strategiska överväganden var a) avståndet till JLR:s säte, b) den försenade tidsplanen, c) risken för naturkatastrofer i Mexiko på grund av vulkanisk aktivitet, d) politisk instabilitet, myndigheternas effektivitet och risker för korruption, e) märkesstatus och f) investeringar i unionen för att gardera sig mot Förenade kungarikets eventuella utträde ur unionen.

3.2.4 *Bristande proportionalitet*

(35) Eftersom det anmälda stödet är strax under det högsta stödbelopp som kan beviljas för en investering av denna storlek i Nitra, i enlighet med Slovakiens nuvarande regionalstödskarta (”anpassat stödbelopp”), tvivlade kommissionen på om det totala stödbeloppet fortfarande skulle vara proportionerligt om JLR i själva verket mottog eventuella ytterligare stödelement. Kommissionen tvivlade även på om proportionalitetströskeln på 413 miljoner euro, det vill säga den skillnad i genomförbarhet mellan Mexiko och Slovakien som JLR hade beräknat och som uppgick till en av de två proportionalitetströsklar som fastställts i riktlinjerna ([15]), inte kunde nås redan på en mycket lägre nivå.

([13]) EUT C 209, 23.7.2013, s. 1.
([14]) I hela detta beslut tillämpades en valutakurs på 1 GBP = 1,2 EUR, eftersom detta var den kurs som JLR använde för sin långsiktiga affärsplanering.
([15]) Den andra tröskeln är det anpassade regionala stödtaket.

3.2.5 *Uppenbara negativa effekter – negativ inverkan på sammanhållningen*

(36) Kommissionen uttryckte tvivel om huruvida Mexiko-alternativet var trovärdigt och om den alternativa lokaliseringen i själva verket inte var Jawor i Polen. Interna företagsberäkningar visade att investeringen skulle ha varit mer lönsam i Jawor, som ligger i en region med samma regionala stödtak som Nitra, det vill säga 25 %. Kommissionens preliminära uppfattning var därför att det inte kan uteslutas att det stödpaket som Slovakien beviljat JLR har en uppenbar negativ effekt i enlighet med punkt 121 i riktlinjerna, om Mexiko-alternativet skulle visa sig vara icke-trovärdigt och om den verkliga kontrafaktiska lokaliseringen till Nitra var Jawor.

3.2.6 *Uppenbar negativ effekt för handeln – det högsta tillåtna stödtaket har överskridits*

(37) Det anmälda regionalstödet i nuvärde ger vid handen en stödnivå som vid första påseendet understiger den högsta tillåtna stödnivån för en investering av denna storlek i regionen Nitra. Eventuella ytterligare stödelement i form av infrastrukturutveckling, inbegripet överföring av mark under marknadsvärdet och/eller befrielse från avgiften för omvandling av jordbruksmark, skulle dock innebära att det totala stödbeloppet skulle överstiga den högsta tillåtna stödnivån och därmed utgöra en uppenbar negativ effekt för handeln i enlighet med punkt 119 i riktlinjerna. Kommissionen kunde inte utesluta ytterligare stödelement och uttryckte därmed tvivel om huruvida stödåtgärden i stort inte medförde någon uppenbar negativ effekt för handeln.

4. **SLOVAKIENS SYNPUNKTER**

4.1 **Slovakiens synpunkter på eventuellt ytterligare icke-anmält stöd**

4.1.1 *Eventuellt stöd i form av infrastrukturutveckling, inbegripet överföring av NSP-mark under marknadsvärdet*

(38) De slovakiska myndigheterna anser av flera skäl inte att NSP är infrastruktur som är särskilt tillägnad JLR. De hävdar att NSP-marken hade avsatts för industriellt bruk långt innan JLR började leta efter etableringsställe och att de tidigare hade erbjudit andra investerare att etablera sig på NSP-marken. Vidare hävdar de slovakiska myndigheterna att JLR vare sig äger NSP eller har något exklusivt tillstånd eller någon exklusiv koncession för NSP och att JLR i själva verket inte har någon ensamkontroll över NSP. Det faktum att NSP var ett industriområde med befintlig infrastrukturutveckling var, enligt de slovakiska myndigheterna, i själva verket en faktor som påverkade JLR i sitt beslut att etablera sig i Nitra och inte tvärtom. Vidare hävdar de att den metod som används för att utveckla NSP är standard i Slovakien och i andra medlemsstater, för att undvika slöseri med offentliga resurser och samtidigt maximera den regionala utvecklingen.

(39) De slovakiska myndigheterna redogjorde för hur NSP utvecklats till vad det är i dag. Begreppet ”strategic park” och i sin tur ”Nitra Strategic Park” introducerades för första gången i 1999 års lag om betydande investeringar. NSP omfattar ett område på 704 hektar som de slovakiska myndigheterna har expropriationsrätt över för att uppföra den ”strategiska park” som angränsar till den befintliga industriparken Nitra Nord ([16]). De båda parkerna utgör tillsammans det integrerade industriområdet Nitra Nord. NSP sträcker sig över fem kommuner, nämligen Nitra och Luzianky samt till viss del Čakajovce, Zbehy och Jelšovce.

(40) Behovet att utveckla industrimark i regionen Nitra fastställdes för första gången i 1998 års områdesplan för regionen Nitra ([17]). Kommunerna Nitra och Luzianky utsågs som presumtiva industricentrum.

(41) Den slovakiska regeringen insåg att man, för att främja industriell utveckling, behövde hitta en lösning på problemet med splittrade markägoförhållanden, som utgjorde ett hinder för att locka till sig stora investeringsprojekt. Marken i Slovakien är också mycket uppdelad på grund av tidigare arvslagar där syskon ärvde lika stora delar av föräldrarnas mark. Detta har lett till att det finns många delägare av små, fragmenterade markbitar. Därför antog Slovakien lagen om betydande investeringar 1999 för att reglera förfarandet för utfärdande av certifikat för betydande investeringar för att göra det lättare att förvärva mark för genomförande av stora investeringsprojekt.

([16]) I beslutet om att inleda förfarandet anges i punkt 13 att NSP är beläget bredvid en redan befintlig industripark på 29,7 hektar. Detta verkar inkorrekt, eftersom industriparken Nitra Nord är betydligt större än så. I den annoterade kartan i tillägg 7 till investeringsavtalet finns ett område på 27 hektar inuti NSP som färgmarkerats som industripark. Detta sammanfaller inte med industriparken Nitra Nord.

([17]) *1998 Nitra Region Zoning Plan no. 188*, av den 28 april 1998.

(42) Behovet av att utveckla industrimark bekräftades återigen 2003 när Nitras kommun förekom på en lista över platser som rekommenderades i en studie om lokalisering av industriparker i utvalda områden i Slovakien, vilken regeringen erkände genom sin resolution nr 690 av den 16 juli 2003. Det gällde ett område på 231 hektar. Under 2004 reserverade Nitra-regionen området där man planerade att omvandla jordbruksmark till industrimark. Geografiskt sett innefattade detta område industriparken Nitra Nord i söder samt ”sydlandet” och den största delen av JLR-anläggningen. Genom regeringens resolution nr 88/2004 infördes dessutom finansiella åtgärder 2004 för den regionala utvecklingen av Nitra och flera andra städer runt om i Slovakien för att möjliggöra uppförandet av den tekniska infrastruktur som krävdes för att locka till sig investeringar. 2006 upprättade Luziankys kommun sin områdesplan för 2006 där man reserverade ett område på 106 hektar som skulle ingå i industriområdet Nitra Nord.

(43) De första företagen etablerade sig i industriparken Nitra Nord 2007. Sony, som senare blev känt som Foxconn, blev en av huvudinvesterarna. 2011 fattades ett områdesplaneringsbeslut för att ansluta motorväg R1 till industriområdet.

(44) I 2012 års områdesplan för Nitra-regionen bekräftades att industriområdet Nitra Nord hade utsetts till ett lämpligt område för lokalisering av en industripark eller industriella produktionsenheter. Vidare bekräftades att området inte hade exploaterats fullt ut och att det hade utvecklingspotential. Den slovakiska regeringen insåg att mer behövde göras för att undanröja det investeringshinder som det fragmenterade markägandet gav upphov till. 2013 ändrades därför lagen om betydande investeringar genom tillägg av bestämmelser för att kunna påskynda processen med betydande investeringar. Ett mer flexibelt förfarande infördes för utfärdande av certifikat för betydande investeringar, och vidare minskades den administrativa börda som förfarandet innebar.

(45) 2014 ändrade Luziankys kommun 2006 års områdesplan för att utveckla detaljplanen för sin del av industriområdet, som var på 158 hektar, till följd av ett potentiellt intresse från en industriell investerare som senare bestämde sig för att investera på annat håll. Luziankys områdesplan från 2014 innehöll detaljplaner för infrastrukturutveckling för att förbereda området för industriellt bruk. En av grundprinciperna för den föreslagna detaljplanen för området var att det skulle finnas en funktionsmässig och fysisk koppling mellan de föreslagna utvecklingsområdena och området vid industriparken Nitra Nord. Områdesplanen innehöll tydliga uppgifter om områdets utvecklingsmässiga begränsningar och behov, till exempel behovet av transportförbindelser, skyddszoner vid järnvägsspår, en biologisk korridor vid floden Nitra, en lösning på problemet med de höga grundvattennivåerna, nödvändigheten att bygga reservoarer och pumpstationer, nödvändigheten att säkra dricksvattenförsörjningen, offentliga avloppsnät, skydd för utfällbart vatten, förekomsten av högtryckskledningar och anslutning till telekomnät.

(46) Den 27 maj 2015 tog den slovakiska regeringen ett nytt lagstiftningsinitiativ för att skapa nödvändiga förutsättningar för att ”strategiska industri- och teknikparker” skulle kunna upprättas av ett företag som ägs helt av staten och som ansvarar för att förbereda området, inbegripet uppförandet av nödvändig infrastruktur. Detta initiativ resulterade i ändring nr 154/2015 av den 30 juni 2015 av lagen om betydande investeringar. Samtidigt föreslogs en ändring till förordning nr 58 ([18]) såsom anges i punkt 10 i beslutet om att inleda förfarandet. Den 8 juli 2015 ([19]) utfärdade den slovakiska regeringen ett certifikat för betydande investeringar för uppförandet av NSP.

(47) De slovakiska myndigheterna hade gjort en industriell kartläggning av området, tagit fram en industriell utvecklingsstrategi som redan delvis hade genomförts i och med industriparken Nitra Nord, utarbetat utförliga fysiska planer för att exploatera resten av området och erbjudit andra investerare en möjlighet till nyetablering av grönområdet. Därför ansåg inte myndigheterna att det kan hävdas att NSP har utvecklats för JLR som ett på förhand identifierat företag. De slovakiska myndigheterna betonade vidare att vartenda steg för att utveckla NSP till vad det är i dag hade tagits innan JLR fattade sitt lokaliseringsbeslut och långt innan JLR i avtal förband sig att lokalisera investeringen till Nitra.

(48) De slovakiska myndigheterna hänvisade till flera JLR-dokument där det framgår att de gamla planerna för utvecklingen av NSP och det faktum att det redan fanns en industripark med ett intilliggande industriområde som skulle expandera var faktorer som JLR ansåg var positiva när företaget bedömde lokaliseringsstället. Den 27 april 2015 var till exempel Nitra på tredje plats, men en av de positiva faktorerna var att det rörde sig om en anläggning på ett etablerat industriområde.

(49) Vidare förklarade de slovakiska myndigheterna att JLR-anläggningen och de tillhörande arbetena inte hade anpassats till JLR:s särskilda behov.

([18]) *Regulation 58 of the Government of the Slovak Republic of 13 March 2013 on fees for the disappropriation and unauthorised engagement of agricultural land.*

([19]) *Governmental Resolution 401/2015 of 8 July 2015.*

(50) De tillsynsrättigheter som det hänvisas till i investeringsavtalet mellan Slovakien och JLR av den 11 december 2015 (nedan kallat *investeringsavtalet*) handlar bara om slutförandet av marksaneringsarbetet. MHI måste slutföra vissa arbeten för att marken ska uppfylla den standard som MHI och JLR kommit överens om och som försäljningspriset baserades på. Enligt de slovakiska myndigheterna baserades tillsynsrättigheterna på vanliga projektledningsaspekter, och inte på företagsspecifika utvecklingskrav. MHI måste inte beakta eventuell återkoppling från JLR. MHI måste bara begära återkoppling på konstruktionsritningar och specifikationer när det gäller marksaneringsarbetet för JLR-anläggningen. Det innefattar ingen efterhandskontroll av hur arbetena utförts.

(51) De slovakiska myndigheterna förtydligade dessutom vilken typ av infrastrukturarbeten som gjordes vid NSP. I likhet med tidigare projekt för statlig utveckling av industriparker syftade arbetena till att tillhandahålla infrastrukturtjänster, inbegripet att ge tillgång till allmännyttiga tjänster och väg- och järnvägsförbindelser. Infrastrukturarbetena inbegriper följande delar:

a) Förberedande marksaneringsarbeten, till ett värde av 221 miljoner euro, som inte är mer omfattande än de utvecklingsarbeten som normalt krävs för att göra allmän mark byggbar. Alla arbeten utöver de som normalt krävs betalas av JLR och anges i investeringsavtalet. De innehåller delar som inre vägar eller extra underlag för att klara just den vikt som JLR:s byggnadsstruktur innebär.

b) Infrastrukturarbeten för allmännyttiga tjänster, till ett värde av 11,28 miljoner euro, där syftet är att säkerställa att den eller de industriella anläggningarna inom industriparken är anslutna till sådana tjänster. De allmännyttiga tjänsterna upphör vid anläggningens eller anläggningarnas tillträdespunkter. Infrastruktur för allmännyttiga tjänster som finns inom JLR:s anläggning betalas av JLR. Dessutom betalar JLR marknadspris för att få tillgång till allmännyttiga tjänster. Det finns inga särskilda regler för NSP som skiljer sig från dem som tillämpas i kommunerna i stort. JLR ska betala alla de anslutnings- och distributionsavgifter för JLR-anläggningen som normalt tas ut, i enlighet med de avgifter som fastställts av tillsynskontoret för nätverksindustrier ([20]). JLR har inte beviljats några undantag.

c) Väginfrastruktur till ett värde av 185,9 miljoner euro, inklusive motorvägsanslutning, lokala allmänna vägar, vägsystem och allmänna parkeringsplatser i hela industriparken, brandstation, polisstation samt en inrättning för vägunderhåll. Väginfrastrukturen finns till för alla företag i industriområdet Nitra Nord, som utgörs av NSP och industriparken Nitra Nord, samt för regionen i stort. Ingen av vägarna är endast avsedd för JLR och vägarna har inte byggts enligt detta företags specifikationer. Vägarbetena utförs enligt standard.

d) På grund av områdets geografiska särdrag var det nödvändigt att bygga ett system för översvämningsskydd och grundvattenhantering till ett värde av 25 miljoner euro.

e) Den multimodala transportterminalen Luzianky, som motsvarar ett värde på 51,85 miljoner euro och som byggs, sköts och finansieras av det slovakiska järnvägsbolaget med resurser som kommer från bolagets kommersiella verksamhet som redovisas separat från bolagets statligt finansierade icke-ekonomiska verksamhet. Den multimodala transportterminalen Luzianky utgörs av tre funktionella delar: a) En fullbordad fordonsuppställningsplats som kommer att vara ansluten till JLR:s produktionsanläggning på den ena sidan och vara direkt ansluten till inrättningen för utgående järnvägstrafik på den andra sidan. Den huvudtjänst som ska tillhandahållas är uthyrning av uppställningsplatsen. JLR vill ha avtalad ensamrätt på uppställningsplatsen. b) En inrättning för utgående järnvägstrafik som är avsedd för lastning av färdiga produkter på järnvägsvagnar. JLR kommer inte att ha någon avtalad ensamrätt på denna del av terminalen. c) Ett containerupplag. Arbetet med containerupplaget har ännu inte inletts, eftersom slovakiska statens järnvägsbolag fortfarande undersöker den eventuella efterfrågan på och lönsamheten av en sådan investering. Alla användare ska få använda containerupplaget på marknadsvillkor. Slovakiska statens järnvägsbolag håller för närvarande på att förhandla med JLR om accessavgift, även kallad användaravgift, så att järnvägsbolaget kan få avkastning på sysselsatt kapital och täcka rörliga kostnader. Användaravgifterna beräknas för en period på 30 år på affärsmässiga grunder, med nettonuvärdemetoden, och omfattar alla tillhörande investeringskostnader, driftskostnader och nyinvesteringskostnader. Avgifterna är marknadsbaserade och bör säkerställa lämplig räntabilitet, nämligen […] i internränta och ett nettonuvärde på […] miljoner euro.

([20]) Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

(52) De slovakiska myndigheterna klargjorde också hur stor del av NSP som kommer att upptas av JLR:

a) De slovakiska myndigheterna förklarade först att JLR har avstått från en del av sina rättigheter efter att beslutet om att inleda förfarandet utfärdades. Enligt artikel 4.10 i investeringsavtalet skulle MHI ge JLR option på att köpa hela eller delar av sydlandet inom tolv månader efter att köpeavtalet för JLR-anläggningen trädde i kraft. Den 29 juni 2017 avstod JLR från denna option på sydlandet, innan köpeavtalet för JLR-anläggningen undertecknades den 12 december 2017. De slovakiska myndigheterna underrättade kommissionen om att hela sydlandet kommer att ägas av andra företag, till exempel Gestamp och Prologis.

b) Genom artikel 4.9 i investeringsavtalet fick JLR förköpsrätt på hela eller delar av nordlandet, i 20 år efter att köpeavtalet för JLR-anläggningen trädde i kraft. Den 25 augusti 2017 avstod JLR från sin förköpsrätt till nordlandet när det gäller 40,1 av totalt 69 hektar. All mark ska köpas till det marknadspris som gäller vid köpedatumet och som ska fastställas av oberoende experter.

c) Enligt artikel 4.2 b ii i investeringsavtalet åtar Slovakien sig att, på JLR:s skriftliga begäran inom tio dagar efter att köpeavtalet för JLR-anläggningen undertecknats, se till att den strategiska parken utökas så att även ”expansionslandet” ingår i detta. De slovakiska myndigheterna förklarade att denna bestämmelse enbart är ett politiskt löfte från Slovakiens sida om att förvärva marken och att ge JLR option på denna del av marken någon gång i framtiden och till villkor, även prismässiga sådana, som ännu inte har förhandlats fram.

(53) De slovakiska myndigheterna anser inte att JLR får någon som helst kontroll över marken i och med de rättigheter som beviljas genom investeringsavtalet i fråga om sydlandet, nordlandet eller expansionslandet. JLR-anläggningen utgörs därmed endast av 185 hektar, vilket motsvarar 26 % av NSP:s totala yta eller 55 % av den kommersiellt exploaterbara ytan, eftersom 366 hektar av NSP-marken utgörs av ”teknisk mark”.

(54) Såsom de slovakiska myndigheterna förklarade fastställdes det pris som JLR skulle betala för JLR-anläggningen utifrån oberoende bedömningar som gjordes av tre experter, nämligen […], […] och CB Richard Ellis. Experterna uppskattade marknadspriset i enlighet med kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader ([21]), som var den relevanta vägledning från kommissionen som var tillämplig när bedömningarna gjordes. De slovakiska myndigheterna förtydligade dessutom att CB Richard Ellis rapport som lämnades till kommissionen ingavs av misstag, eftersom den inte var någon bedömningsrapport om själva anläggningen utan en separat marknadsrapport.

(55) Alla bedömningar gjordes utifrån att marken ska säljas som ”byggfärdig”, det vill säga att marken ska ha sanerats och vara planlagd för industriellt bruk. De slovakiska myndigheterna konstaterade därför att det uppskattade marknadspriset innefattar saneringsarbetenas värde. Det slutgiltiga köppriset på 15,83 euro per kvadratmeter fastställdes som ett genomsnitt av de priser som man kom fram till i de tre oberoende bedömningarna, nämligen 15 euro, 15,5 euro och 17 euro per kvadratmeter. Enligt investeringsavtalet ska JLR betala separat för eventuella specialbeställda arbeten som inte ingår i standardspecifikationerna för ”byggfärdig” mark.

4.1.2 *Eventuellt stöd i form av befrielse från en avgift som ska betalas när jordbruksmark omvandlas till industrimark*

(56) De slovakiska myndigheterna förklarade att befrielse H är en befrielse från att betala den avgift för omvandling av jordbruksmark som tillämpas på mark som köps upp av helägda statliga företag, i detta fall MHI, för att utveckla en industripark som betraktas som en ”betydande investering”. Befrielse H gäller därmed bara för offentliga myndigheter som exploaterar statlig mark. Syftet är att undanröja den administrativa börda som det innebär att göra inomstatliga finansiella överföringar. Utan denna befrielse skulle MHI ha behövt betala avgiften för omvandling av jordbruksmark som ägare och exploatör av NSP-marken, så snart marken omvandlas till industrimark. Som ägare och exploatör av marken hade MHI i uppgift att upprätta infrastruktur och omvandla marken för att den skulle bli byggfärdig och därefter sälja den vidare till investerare, däribland JLR. Inga avgifter skulle betalas av JLR som, i enlighet med investeringsavtalet, skulle förvärva marken först efter att den hade omvandlats till industrimark. De slovakiska myndigheterna förklarade att skälet till att det av ett internt dokument från JLR framgick att JLR inte skulle behöva betala avgiften för omvandling av jordbruksmark berodde på att upphovsmannen till dokumentet hade gjort den felaktiga tolkningen att JLR skulle betala avgiften. Kommissionen informerades även om att det totala avgiftsbelopp för att omvandla all jordbruksmark vid den framtida strategiska parken till industrimark som skulle ha betalats utan befrielse H skulle ha uppgått till omkring 30 miljoner euro varav endast cirka 8 miljoner euro för JLR-anläggningen.

([21]) EUT C 209, 10.7.1997, s. 3.

4.2 **Slovakiens synpunkter på det anmälda stödets förenlighet**

4.2.1 *Stödberättigandet hos ”försörjningskostnader” som investeringskostnad*

(57) De slovakiska myndigheterna bekräftade de poster för stödberättigande kostnader som anges i tabell 1 i beslutet om att inleda förfarandet. De föreslagna stödberättigande investeringskostnaderna uppgick till 1 406 620 591 euro i nominellt värde, vilket motsvarar 1 369 295 298 euro i nuvärde. Redogörelsen av försörjningskostnader i JLR:s dokumentation av den 18 november 2015 gjordes i räkenskapsanalyssyfte och innefattade inte försörjningskostnader utanför de poster för stödberättigande kostnader som anges i tabell 1 i beslutet om att inleda förfarandet. Dessa poster för stödberättigande kostnader avspeglade de kostnader som förväntades när stödansökan gjordes och inbegriper ett belopp för att täcka alla rubriker för stödberättigande kostnader, som en del av en försiktig kostnadsberäkningsmetod. De slovakiska myndigheterna anser därför att hela beloppet på 1 406 620 591 euro i nominellt värde är stödberättigande.

4.2.2 *Bristande stimulanseffekt hos det anmälda regionala investeringsstödet*

(58) Slovakien anser att man på lämpligt sätt kontrollerade trovärdigheten av den kontrafaktiska lokaliseringen och att kommissionens osäkerhet är obefogad, eftersom Mexiko var en trovärdig lokalisering som alternativ till en anläggning i unionen. Våren 2015 var Mexiko, enligt Slovakiens mening, fortfarande en möjlig lokalisering för den planerade investeringen och landet betraktades inte som någon plats där ytterligare, parallella investeringar skulle göras. Det statliga stöd som Slovakien erbjöd var därför nödvändigt för att JLR skulle investera i Slovakien.

(59) Slovakien betonar att Mexiko var en trovärdig, alternativ lokalisering av tre skäl:

a) Många fordonstillverkare, däribland flera framstående OEM-företag, var redan verksamma eller höll på att investera i Mexiko när JLR skulle fatta sitt lokaliseringsbeslut. Flera fordonstillverkare började satsa på att investera i Mexiko efter att JLR hade fattat sitt lokaliseringsbeslut. Framför allt kan nämnas att både VW och Audi har anläggningar i Puebla och att de därför förmodligen har stått inför samma kvalitativa risker som JLR konstaterat. Dessa risker påverkade inte VW:s/Audis beslut att etablera sig i Puebla.

b) JLR offentliggjorde flera aktuella dokument från en rad olika källor som visar att Mexiko verkligen övervägdes och att en fullständig ekonomisk analys hade gjorts där man jämförde Mexiko och Slovakien. Mexiko hade redan identifierats som den mest lovande lokaliseringen i Nordamerika i slutet av januari 2015 i genomförbarhetsstudien för Oak-projektet. Efter omfattande research där en jämförelse gjordes av olika platser i Mexiko valdes Puebla, vid strategirådets möte den 27 april 2015, som det bästa alternativet utanför unionen på grund av närheten till hamnar, gynnsamma tullar, en etablerad leverantörsbas och arbetsmarknadsmässiga fördelar. Dröjsmål hade uppstått i den europeiska urvalsprocessen, det vill säga i genomförbarhetsstudien för Darwin-projektet. Vissa möten och dokument inriktades därför på resultaten av Darwin-projektet och handlade således mindre om Mexiko. Presentationen av den 10 juli 2015 innehöll färre bilder om Oak-alternativet. Enligt Slovakien kunde detta förklaras av mötets kontext och i vilken mån de personer som närvarade vid mötet redan hade fått information om Mexiko och Puebla. För framtagandet av platsrekommendationen vid globaliseringsforumets möte räknade JLR på utförliga ekonomiska modeller där man jämförde kostnaderna för de konkurrerande anläggningarna. De ekonomiska beräkningarna gjordes på samma sätt för båda anläggningarna och därtill gjordes en kvalitativ bedömning av deras för- och nackdelar.

c) Mexiko var det alternativ till Slovakien som presenterades vid JLR:s efterföljande lednings- och styrelsemöten där lokaliseringsbeslutet fattades.

(60) Slovakien lämnade ytterligare bevis, till exempel presentationerna till styrelsen, genomförbarhetsstudien avseende Mexiko, den information som utbytts med de mexikanska myndigheterna, resultaten av högsta ledningens platsbesök i juni 2015 vid de utvalda anläggningarna i Puebla, under vilket de kvalitativa strategiska faktorerna undersöktes ytterligare, samt ett dokument om den kontrafaktiska kostnadsdifferensen jämfört med länderna i Central- och Östeuropa daterat den 10 juni 2015.

(61) De slovakiska myndigheterna påstår att kommissionens tvivel grundas på felaktiga uppgifter i media som står i uppenbar strid med aktuella interna JLR-dokument som utfärdades mellan mars och juli 2015. De slovakiska myndigheterna lämnade omfattande bevis på att Mexiko fortfarande var ett alternativ som övervägdes våren 2015 och att det inte hade uteslutits till förmån för en lokalisering i unionen. Bevisen kommer från en rad olika källor och olika nivåer inom JLR:s organisation, nämligen JLR:s högsta ledning, JLR:s arbetslag, externa konsulter och mexikanska regeringstjänstemän. Av särskild relevans är de dokument som en JLR-delegation på högsta verkställande nivå utarbetade inför och som en uppföljning till Puebla-besöket i juni 2015. Mexiko lades på is först när JLR beslutade att gå vidare med Nitra-alternativet sommaren 2015.

(62) Ernst & Young-studien *Project Oak – Golden Site Report Out* offentliggjordes den 20 mars 2015. JLR använde denna för att undersöka genomförbarheten hos de anläggningar som JLR hade valt ut i Mexiko. I protokollet från det sammanträde som hölls inom rådet för internationell utveckling den 30 mars 2015 anges att man bör fortsätta undersöka olika alternativ i Turkiet och Mexiko. Enligt handlingsloggen och protokollet från strategirådets möte den 27 april 2015 hade Puebla i Mexiko godkänts som alternativ utanför EU. I den översikt över gallringsprocessen när det gäller Mexiko som presenterades för globaliseringsforumet den 10 juli 2015 bekräftas detta beslut och att den status som rådde den 11 maj 2015 var att [de mexikanska delstaterna] H[…] och G[…] hade lagts på is och att Puebla-alternativet skulle undersökas ytterligare (anläggningarna H[…], A[…] och S[…]). Vidare hade H[…] visat sig vara det bästa alternativet på grund av närheten till hamnar, den etablerade leverantörsbasen och arbetsmarknaden. Vid globaliseringsforumets möte den 15 maj 2015 valdes Slovakien och Polen ut inom ramen för Darwin-projektet vid sidan av Mexiko inom Oak-projektet. Den 22 maj 2015 mottog JLR ett formellt svar från delstaten Puebla om tillgängliga incitament, seismisk risk, VW-relaterade restriktionsavtal och tidsplan. I protokollet och handlingsloggen från rådet för internationell utveckling den 1 juni 2015 anges det i avsnittet om uppdateringen av Darwin-projektet att de huvudpunkter som diskuterades var […] de framsteg som gjorts i förhandlingarna med Mexiko och vidare redogjordes det för planerna på ett nytt platsbesök för att undersöka Puebla-alternativet ytterligare. Den kassaflödesanalys som gavs i presentationen av den 10 juni 2015 med titeln *Project Darwin – counter-factual cost differential to CEE* visar att syftet med JLR:s analys var att mäta Mexiko mot Polen och Mexiko mot Slovakien. Vid strategirådets möte den 15 juni 2015 som inriktades på Darwin-projektet behandlades dock en åtgärdspunkt om att genomföra ett platsbesök i Mexiko för att diskutera förslagsinfordran angående Puebla-anläggningen. Under veckan kring den 15 juni 2015 gjorde en arbetsgrupp ett platsbesök, under ledning av JLR:s produktutvecklingschef, i delstaten Puebla vid anläggningarna H[…] och A[…]. Den 25 juni 2015 bekräftade JLR skriftligen för guvernören i delstaten Puebla att H[…] hade valts ut. I det protokoll som togs fram inför globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 ges en sammanfattning över resultaten från platsbesöket vid anläggningarna H[…] och A[…]. Såsom framgår av protokollet från globaliseringsforumets möte var syftet att besluta vilken anläggning som var att föredra utifrån Darwin- och Oak-projekten samt att deltagandet i processen skulle ske utifrån ett avtalsenligt bindande investeringsavtal som var planerat till den 30 september. Vidare framgår det att de anläggningar som övervägdes fanns i Nitra (Slovakien), Jawor (Polen) och Puebla (Mexiko). Av protokollet framgår dessutom att Nitra (den föredragna platsen utifrån Darwin-processen) framställdes som en plats med en betydande kostnadsnackdel jämfört med Puebla (den föredragna platsen utifrån Oak-processen). I den presentation som togs fram inför detta möte angav globaliseringsforumet att det, med tanke på de icke kvantifierbara riskfaktorerna och andra kvantifierbara hänsyn och förutsatt att det planerade EU-statliga stödet beviljas, anser att detta är tillräckligt för att uppväga den kostnadsfördel som Mexiko innebär och därför rekommenderar att Puebla (Mexiko) läggs på is. I protokollet från JLR-styrelsens möte den 3 augusti 2015 anges att man, till följd av en omfattande bedömning av anläggningen i fråga som globaliseringsforumet gjorde den 10 juli, har beslutat att Nitra i Slovakien fortfarande bör vara den plats som rekommenderas med förbehåll för styrelsens godkännande. I den bakomliggande presentationen till JLR-styrelsens möte beskrevs processen för att välja ut en plats från Darwin- och Oak-projekten.

(63) De slovakiska myndigheterna förklarade att JLR inte lämnade in någon officiell stödansökan till de mexikanska myndigheterna eftersom det inte finns något system för statligt stöd i Mexiko. JLR fick dock utförlig information från myndigheterna i Puebla om vad som skulle kunna erbjudas om JLR beslutade att investera där.

(64) De slovakiska myndigheterna bekräftar att investeringen i Mexiko inte betraktades som någon andra investering utöver den för anläggningen i unionen. De menar att kommissionen baserar sina tvivel på ett enda dokument från JLR som onekligen är något vilseledande och hävdar att de diskussioner som fördes vid den verkställande kommitténs externa sammanträde den 21 januari 2015, det vill säga sex månader innan lokaliseringsbeslutet fattades, framställs på ett missvisande sätt i dokumentet. JLR-dokumentet ersattes hur som helst av en betydande

mängd bevismaterial, som senare togs fram, där de båda platserna undersöktes som alternativ till varandra. De förklarar dessutom att den ytterligare kapacitet som den nya anläggningen skulle ge (300 000 fordon per år) redan utgör 50 % av JLR:s kapacitet. Det skulle vara orealistiskt att tro att JLR skulle överväga att investera i ett andra projekt av samma omfattning vid samma tidpunkt eller till och med på kort/medellång sikt.

(65) De slovakiska myndigheterna förklarade varför uppförandet av två anläggningar behandlas i rapporten och presentationen från den verkställande kommitténs externa sammanträde den 21 januari 2015. Enligt Slovakien var JLR:s planer alltid att först inleda verksamhet vid den nya anläggningen med 150 000 fordon per år, det vill säga etapp 1 vid anläggning 1, och sedan utöka till 300 000 fordon [2020–2025], det vill säga etapp 2 vid anläggning 1. När mötet hölls i januari 2015 ökade dock efterfrågan på JLR:s fordon, så pass att den verkställande kommittén en kort tid övervägde att bygga en andra anläggning på annan plats inom fem till tio år efter att arbetena vid den första anläggningen hade slutförts, om tillräcklig efterfrågan fanns. Denna framtida anläggning diskuterades inte närmare vid mötet, eftersom det hela kändes mycket avlägset. De slovakiska myndigheterna noterade att det faktum att det i protokollet från det externa sammanträdet antyddes att JLR kommer att behöva två anläggningar för att tillgodose den förväntade efterfrågan berodde på att de båda etapperna vid anläggning 1 hade förväxlats eller på att det i protokollet lades för stor vikt vid de begränsade samtal som hade förts om en eventuell andra anläggning någon gång i en mer avlägsen framtid.

(66) De slovakiska myndigheterna betonar att det ständigt framgår av JLR:s interna dokument att företaget avser att investera på en och samma plats. I protokollet från globaliseringsforumets möte av den 10 juli 2015 anges att Nitra valdes framför Mexiko som föreslagen lokalisering, och att de båda jämfördes som alternativ till varandra. JLR avsåg endast att bedriva tillverkning vid en plats och angav att de var beredda att välja ut ett land från Darwin- och Oak-projekten.

(67) Strategiska skäl var en viktig del i beslutet, men stödet var fortfarande nödvändigt för att lokaliseringsbeslutet skulle fattas till förmån för Slovakien. De slovakiska myndigheterna hävdar att det är fel att påstå att det erbjudna statliga stödet endast avser en ”obetydlig” andel av skillnaden i nettonuvärde till följd av kommissionens uppfattning i beslutet om att inleda förfarandet att det nominella stödet uppgick till 47 % av skillnaden i nettonuvärde ([22]). I JLR:s interna dokument anges uttryckligen att lokaliseringsbeslutet övervägdes noggrant och att det i stor utsträckning baserades på att det statliga stödet skulle beviljas. I protokollet från Tata Motors styrelsemöte den 18 september 2015 anges det därför att det totala reviderade statliga stödet på [150–200] miljoner brittiska pund ([23]) i kontanta medel var tillräckligt för att fortsätta driva fram Nitra-alternativet i stället för Mexiko, efter en uppdelning av olika kvalitativa riskfaktorer. På samma sätt fattade JLR sitt beslut i november 2015 om att bekräfta Nitra som lokalisering för anläggningen på villkor att hela det statliga stödet skulle erhållas. JLR krävde därför att det i investeringsavtalet skulle anges att företaget skulle fullgöra sina investeringsåtaganden på villkor att det erhöll 100 % av regionalstödet.

(68) Vidare påpekade Slovakien att risken för att projektet kunde försenas i Mexiko var en faktor som öppet togs med i den ekonomiska jämförelsen och som därmed beaktades på vederbörligt sätt. Slovakien hänvisade till globaliseringsforumets presentation av den 10 juli 2015 där det angavs och illustrerades att tidsplanen för den första arbetsinsatsen i Mexiko […] beräknades bli 6–9 månader längre.

4.2.3 *Bristande proportionalitet*

(69) De slovakiska myndigheterna hävdar att JLR inte beviljades några ytterligare stödelement och anser därför att stödet är proportionerligt.

4.2.4 *Uppenbara negativa effekter – negativ inverkan på sammanhållningen*

(70) De slovakiska myndigheterna betonade att det slovakiska stödet inte har någon negativ inverkan på sammanhållningen till Polens nackdel och påminde om att globaliseringsforumet den 10 juli hade beslutat att Jawor (Polen) inte var någon genomförbar lokalisering eftersom det fanns stora problem med själva grundvillkoren och produktionskapaciteten vid anläggningen. Vidare angavs att företaget därför fick välja mellan Nitra (Slovakien) och Puebla (Mexiko), att företaget valde Slovakien som föredragen lokalisering och gav tillstånd till en djupgående genomförbarhetsstudie samt att Mexiko lades på is som alternativ. Jawor avfärdades som alternativ till Nitra när ett beslut fattades den 10 juli 2015 om den slutliga lokaliseringsrekommendation som skulle ratificeras av styrelsen i början av augusti 2015. Vid JLR:s och Tata Motors styrelsemöten den 3 respektive den 7 augusti 2015 övervägdes inte Jawor som något alternativ till Nitra.

([22]) Dessa är de siffror som kommissionen använde i fotnot 55 i beslutet om att inleda förfarandet.
([23]) Motsvarande en stödberättigande investeringskostnad på [1 700–2 100] miljoner brittiska pund.

4.2.5 *Uppenbar negativ effekt för handeln – det högsta tillåtna stödtaket har överskridits*

(71) De slovakiska myndigheterna anser inte att något stöd har beviljats utöver det anmälda stödet, och därför avfärdar de kommissionens tvivel om att det högsta tillåtna stödtaket har överskridits och att stödet därför skulle kunna få en uppenbar negativ effekt för handeln.

5. SYNPUNKTER FRÅN JLR

5.1 Inledning

(72) JLR stöder de slovakiska myndigheternas synpunkter av den 20 juli 2017 och utvecklar vissa frågor närmare.

5.2 JLR:s synpunkter på eventuellt ytterligare icke-anmält stöd

(73) JLR anser att Slovakiens arbete med att utveckla NSP var nödvändigt för att det skulle bli en välfungerande och attraktiv plats för investeringar. JLR var också mycket medvetet om att det inte skulle ha någon ensamrätt till infrastruktur, att det skulle betala standardiserade accessavgifter eller andra avgifter som normalt ska erläggas, betala marknadspris för marken och betala kostnaderna för allt som inte var standard och som anpassats efter företagets särskilda behov.

(74) JLR vidhåller att NSP och infrastrukturutvecklingen inte är särskilt tillägnad JLR. Det faktum att områdesplanerna och rättsakterna är från 1990-talet bevisar att planerna inte enkom tagits fram för att tillgodose JLR:s intressen. Tvärtom var det faktum att industriparken Nitra Nord redan fanns och att det sedan länge fanns planer på att vidareutveckla industriområdet något som påverkade JLR i sitt beslut till förmån för Nitra. Detta finns dokumenterat i ett internt beslutsunderlag från JLR där det bland annat hänvisas till att anläggningen finns i en professionellt utvecklad industripark ([24]), att platsen ger de bästa försäkringarna på grund av platsens goda skick och infrastruktur ([25]) och att anläggningen finns i en etablerad industripark med närliggande fabriker ([26]).

(75) JLR påpekar vidare att företaget endast köpte 55 %, det vill säga 185 av 338 hektar, av den kommersiellt exploaterbara NSP-marken och att förköpsrätten eller köpoptionerna inte ger JLR någon möjlighet att ta marken i besittning eller kontrollera den. JLR påminner också om att företaget delvis avstod från sin förköpsrätt till nordlandet den 25 augusti 2017. Företaget bibehöll förköpsrätten för en yta på 28,5 hektar.

(76) JLR vidhåller att företaget betalade fullt marknadspris för den mark som det köpte ”i byggfärdigt skick”, eftersom priset hade fastställts på ett oberoende sätt genom tre expertbedömningar. I dessa utvärderingar hänvisas uttryckligen till mark ”i byggfärdigt skick”, vilket innebär att marken blev föremål för sådana allmänna förberedande markarbeten som krävs för att uppnå denna standard. JLR anger dessutom att företaget betalade samtliga kostnader för alla de arbeten som utfördes utifrån JLR:s specifikationer och utöver denna standard. Kostnaden för dessa arbeten är nästan dubbelt så hög jämfört med de 16,9 miljoner euro som först angavs i investeringsavtalet i detta avseende.

(77) JLR förtydligar vidare att det belopp på 75 miljoner euro som avses i punkt 16 i beslutet om att inleda förfarandet inte är vad MHI betalade till tredje part för JLR-anläggningens mark, utan MHI:s totala markköpskostnader i hela NSP.

(78) JLR hävdar även att företaget inte på något sätt befriades från avgiften för omvandling av jordbruksmark. JLR köpte ingen jordbruksmark utan industrimark, och i alla de tre markbedömningar som användes för att fastställa marknadspriset hänvisades det uttryckligen till byggfärdig industrimark. JLR medger att det i ett av dess interna dokument faktiskt anges att företaget befriats från att betala en avgift för omvandling av jordbruksmark på upp till [50–110] miljoner euro. JLR förklarar dock att detta var ett missförstånd från en konsults sida och att det inte finns någon information från de slovakiska myndigheterna som bekräftar detta.

([24]) Rapport från IDC (rådet för internationell utveckling), den 30 mars 2015.
([25]) Presentation från IDC (rådet för internationell utveckling), den 1 juni 2015.
([26]) Presentation från strategirådet, den 15 juni 2015.

5.3 **Synpunkter på det anmälda stödets förenlighet**

(79) JLR betonar att det regionala statliga stödet var nödvändigt för att få investeringen till Nitra. JLR bekräftar att företaget gjorde ”strategiska överväganden” samt att det beaktade möjligheten att få statligt stöd för att kompensera för merkostnader. JLR betonar dock att lokaliseringsbeslutet till förmån för Nitra inte enbart fattades utifrån sådana strategiska överväganden eller att det skulle ha fattats om ett lägre stödbelopp erbjöds.

(80) JLR understryker att andra fordonstillverkare beslutade att investera i Mexiko, både före och efter att JLR fattade sitt lokaliseringsbeslut. De investeringar som andra fordonstillverkare gjort i Mexiko gör det trovärdigt att landet var en potentiell lokalisering för JLR:s investeringsprojekt. I själva verket ägnade JLR mer än 18 månader på att bedöma Mexiko-alternativet. Vid denna bedömning inrättades en projektgrupp, externa konsulter anlitades, samtal fördes med mexikanska regeringstjänstemän och platsbesök gjordes, även av de högst uppsatta inom JLR:s produktutvecklingsteam.

(81) JLR betonar att företaget övervägde Mexiko som ett genomförbart alternativ under hela beslutsprocessen, vilket påvisas i flera interna dokument som lämnades in till kommissionen vid den tiden. JLR anser att de motsatta synpunkter som framförs i vissa av de pressmeddelanden som avses i beslutet om att inleda förfarandet är av en rent spekulativ karaktär och att de inte återspeglar JLR:s beslutsprocess.

(82) Vidare anger JLR att avsikten var att investera på en och samma plats. Att samtidigt, eller inom en snar framtid, investera i en andra anläggning på en annan plats var aldrig något som övervägdes. JLR medger att det faktiskt hänvisas till en andra anläggning i protokollet från den verkställande kommitténs externa sammanträde den 21 januari 2015. Vid det mötet, vilket därmed har noterats i protokollet, spekulerades det nämligen om huruvida JLR skulle kunna tänka sig att bygga en annan anläggning på en annan plats, om tillräcklig efterfrågan fanns, inom fem till tio år efter att den första investeringen genomförts. JLR betonar dock att denna långsiktiga möjlighet aldrig diskuterades i detalj, vare sig i mötesunderlagen eller under själva mötet. Mötesunderlagen handlar snarare om etapp 1 och etapp 2 av investeringsprojektet på platsen i fråga, nämligen JLR:s strategi för att påbörja produktionen av 150 000 fordon per år 2018 i etapp 1 (etapp 1 för anläggning 1) och därefter utöka kapaciteten till 300 000 fordon per år [2020–2025] (etapp 2 för anläggning 1). JLR hävdar dessutom att det skulle vara obegripligt om JLR samtidigt byggde två nya anläggningar, en i unionen och en i Nordamerika, var och en med en kapacitet på 300 000 fordon per år, eftersom JLR endast sålde 462 209 fordon under räkenskapsåret 2014/2015. Med dessa siffror i åtanke finns det ingen logisk grund ur ett affärsmässigt perspektiv för att JLR skulle haft för avsikt att utöka sin årliga kapacitet till 600 000 fordon på kort eller medellång sikt.

(83) JLR betonar att Jawor-anläggningen i Polen inte var något genomförbart alternativ till Nitra eller Mexiko eftersom det fanns stora problem där, framför allt en väg som gick rakt igenom anläggningen. Därför ansåg inte styrelsen att Jawor var något möjligt alternativ till Nitra, vilket framgår av presentationen från styrelsemötet den 18 november 2015.

6. **BEDÖMNING AV STÖDET**

6.1 **Inledning**

(84) I detta avsnitt kommer kommissionen först att inrikta sig på frågan om huruvida det totala stödet till JLR är begränsat till det anmälda stödet eller om huruvida JLR mottar ytterligare stödelement, framför allt i fråga om försäljningsprisets marknadsmässighet, särskilt tillägnade/specialbeställda infrastrukturarbeten med statlig finansiering och befrielse från avgiften för omvandling av jordbruksmark. Efter att ha bedömt stödets laglighet kommer kommissionen att ta definitiv ställning till det mottagna stödets förenlighet.

6.2 **Förekomst av stöd**

6.2.1 *Det anmälda direkta bidraget*

(85) Av de skäl som anges i beslutet om att inleda förfarandet anser kommissionen att det anmälda direkta bidraget utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Detta med tanke på att stödet beviljas med statliga medel, är selektivt, utgör en ekonomisk fördel för JLR, kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen.

6.2.2 *Eventuellt ytterligare icke-anmält stöd*

(86) Såsom anges i avsnitt 3.1 ansåg kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet att JLR kan ha åtnjutit ett visst belopp i ytterligare statligt stöd i samband med utvecklingen av NSP och köpet av JLR-anläggningen. Kommissionen undersökte tre sätt på vilka transaktionen skulle ha kunnat resultera i ytterligare statligt stöd till JLR:

a) I punkt 118 i beslutet om att inleda förfarandet angavs att om NSP uppfyllde kraven för särskild infrastruktur tillägnad JLR skulle JLR:s skäl till ägarintresse och andra rättigheter rörande NSP under normala marknadsvillkor behöva omfatta de kostnader för infrastrukturutveckling som den slovakiska staten ådrog sig vid uppförandet av NSP, med undantag för kostnaderna för att utveckla rent allmän infrastruktur, som då inte hade fastställts.

b) Även om slutsatsen dras att NSP som helhet inte uppfyller kraven för särskild infrastruktur tillägnad JLR, ifrågasattes det i beslutet om att inleda förfarandet om vissa utvecklings- och anslutningsarbeten som Slovakien utförde för JLR-anläggningen inte enbart syftade till att tillgodose JLR:s särskilda behov och huruvida värdet av dessa arbeten återspeglades korrekt i de oberoende experternas bedömningar och i det pris som JLR sedan fick betala för marken och relevant infrastruktur.

c) Avslutningsvis anges det även i beslutet om att inleda förfarandet att befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark skulle kunna betraktas som en ytterligare stödåtgärd till förmån för JLR.

6.2.2.1 Frågan om huruvida NSP kan betraktas som särskild infrastruktur tillägnad JLR

(87) För att den slutsatsen ska kunna dras att JLR bör stå för alla de infrastrukturutvecklingskostnader som slovakiska staten ådragit sig måste följande två villkor vara uppfyllda samtidigt: a) NSP utgör särskilt tillägnad infrastruktur, vilket innebär att JLR uppfyller kraven för ett på förhand identifierat företag och att NSP har anpassats efter JLR:s behov, och b) kostnaderna inbegriper inte rent allmänna kostnader.

(88) Kommissionen anser att de båda villkoren i skäl 87 inte är uppfyllda samtidigt och att de 704 hektaren vid NSP därmed uppfyller kraven för särskild infrastruktur tillägnad JLR. Enligt de slovakiska myndigheterna och sammanfattningen i avsnitt 4.1.1 i detta beslut framgår det klart och tydligt av den historiska utveckling som har lett fram till NSP att NSP lagligen upprättades den 8 juli 2015 genom det bakomliggande certifikatet för betydande investeringar, genom vilket de slovakiska myndigheterna fick expropriationsrätt. Den industriella kartläggningen för NSP påbörjades dock långt innan JLR visade intresse för området, och det fanns vid den tiden redan konkreta planer på att vidareutveckla industriområdet Nitra Nord. Under 2014 fanns till exempel redan utförliga infrastrukturplaner som en del av Luziankys områdesplan. Dessutom hade delar av industriområdet redan genomförts, bland annat genom industriparken Nitra Nord. NSP utgör i grund och botten en förlängning av industriparken Nitra Nord. Kommissionen anser därför inte att JLR uppfyller kraven för ett på förhand identifierat företag för utvecklingen av NSP som sådan.

(89) Dessutom har JLR endast köpt en del av NSP. NSP består av kommersiellt exploaterbar mark som är till försäljning för investerare som JLR och av ”teknisk mark”. Den tekniska marken utgör mer än hälften av NSP och behövs för infrastrukturåtgärder för hela industriområdet Nitra Nord, inklusive industriparken Nitra Nord, och i viss mån även områden utanför detta. Den tekniska marken ger till exempel utrymme för förbifartsleden till motorvägen eller huvudinfartsvägen till Drazovce samt flera olika skyddszoner som krävs på grund av de geografiska särdragen. I dessa skyddszoner finns bland annat översvämningsskydd och vidare tillämpas byggrestriktioner. Dessutom lämnade Slovakien information där det bekräftades att den mark som JLR köpt endast utgör 26 % av NSP:s totala yta (55 % av NSP om man bortser från den tekniska marken) och att en rad andra företag redan finns etablerade i NSP.

(90) Kommissionen konstaterar därför att de 704 hektaren vid NSP i sig inte kan betraktas som särskild infrastruktur tillägnad JLR.

6.2.2.2 Frågan om huruvida JLR betalade marknadspris för marken och infrastrukturen vid NSP

(91) Såsom anges i punkt 119 i beslutet om att inleda förfarandet kan transaktionen fortfarande innebära statligt stöd till förmån för JLR, även om alla de 704 hektaren vid NSP inte kan betraktas som särskild infrastruktur tillägnad JLR. Skälet till detta är antingen att vissa infrastrukturutvecklingsåtgärder kan ha syftat till att tillgodose JLR:s särskilda behov eller att marken kan ha sålts under marknadspris. Kommissionen behöver därför göra en separat bedömning av infrastrukturåtgärderna och själva markförsäljningen.

Infrastrukturåtgärder

(92) De infrastrukturkostnader som slovakiska staten burit i enlighet med skäl 51 avser marksanering, väginfrastruktur, allmännyttiga tjänster, översvämningsskydd och vattenhantering samt den multimodala transportterminalen Luzianky.

(93) I kommissionens beslut SA.36346 rörande Tyskland – GRW-markanvändningsprogram för industriell och kommersiell användning ([27]) granskade kommissionen huruvida den statliga finansieringen av markutvecklingsarbeten för framtida försäljning till industriföretag på marknadsvillkor utgjorde stöd för att den ursprungliga ägaren eller investeraren skulle kunna utveckla marken. Kommissionen konstaterade att det inte utgör någon ekonomisk verksamhet att göra statlig mark byggfärdig och se till att den är ansluten till allmännyttiga tjänster, till exempel vatten, gas, avlopp och el, samt till transportnät som järnväg och vägar. Kommissionen konstaterade däremot att det ingick i statens offentliga förvaltningsuppgift, nämligen att tillhandahålla och ha uppsikt över mark i linje med lokala utvecklingsplaner för städer och fysisk planering. Specialbeställd utveckling för på förhand identifierade markköpare ingick inte i åtgärden, och köparna fick köpa marken på marknadsvillkor.

(94) Kommissionen anser att de kostnader som Slovakien ådragit sig för de förberedande marksaneringsarbetena på den kommersiellt exploaterbara delen av NSP inte går utöver de utvecklingskostnader som normalt krävs för att göra marken byggfärdig och att sådana arbeten ingår i slovakiska statens offentliga förvaltningsuppgift, nämligen att tillhandahålla och ha uppsikt över mark i linje med lokala utvecklingsplaner för städer och fysisk planering. Eftersom staten ansvarar för sådana arbeten utgör inte den offentliga finansieringen av dessa statligt stöd för att markägaren eller investeraren ska kunna utveckla marken. I detta fall är ägaren eller investeraren MHI. Frågan om huruvida slutköparen av marken, i detta fall JLR, åtnjuter fördelar som uppfyller kraven för statligt stöd är dock en annan än den om huruvida statligt stöd beviljats till markägaren eller exploatören. Eftersom MHI agerar å statens vägnar och finansieras av staten är det staten som ansvarar för dess handlingar. Att JLR skulle få statligt stöd genom marksaneringsarbetena och försäljningspriset kan uteslutas om MHI inte genomför marksaneringsarbeten, utan lämplig ersättning, vid JLR-anläggningen som går utöver de som krävs för att göra marken ”byggfärdig” och om marköverlåtelsen sker på marknadsvillkor.

(95) I investeringsavtalet finns en uttömmande lista över vad saneringsarbetena ska omfatta och vidare hänvisas det till förberedande arbeten för standardtillverkning. Alla ytterligare marksaneringsarbeten som behövs på grund av JLR:s särskilda behov anges i investeringsavtalet under rubriken ”Investor Specific Preparatory Works” ([28]) och JLR betalar separat för dessa. Kommissionen noterar också de slovakiska myndigheternas bekräftelse på att JLR:s rätt att ha tillsyn över byggfasen enbart handlade om att kontrollera att marken uppfyllde standarden ”byggfärdig industrimark”, en standard som man kom överens om när JLR köpte marken av MHI och som var avgörande för försäljningspriset. Kommissionen konstaterar att saneringsarbetena för att göra marken byggfärdig och de ytterligare arbeten som utförs enligt JLR:s specifikationer inte innebär statligt stöd till JLR, på villkor att de omfattas av ett markköpsavtal som överensstämmer med marknadsstandard eller att de blir föremål för lämplig ersättning enligt marknadsvillkor som överenskommits i investeringsavtalet samt ytterligare betalningar. Bedömningen av huruvida detta villkor uppfylls anges i skälen 105–108 i detta beslut.

(96) I beslutet om att inleda förfarandet konstateras att utvecklingen av NSP inte bara innebar offentliga investeringar i saneringsarbeten för att göra marken byggfärdig, utan även för att utveckla infrastruktur av flera olika slag. Dessa infrastrukturarbeten som syftade till att JLR skulle få tillgång till allmännyttiga tjänster och anslutas till järnvägsnätet sker utanför JLR-anläggningen och utanför andra företags anläggningar. Vidare är de inte skräddarsydda för en på förhand identifierad användare såsom anges i skälen 97–104.

([27]) SA.36346 (2013/N) (EUT C 141, 9.5.2014, s. 1).

([28]) De slovakiska myndigheterna noterade att JLR, enligt beslutet om att inleda förfarandet, skulle stå för vissa investerarspecifika arbeten som uppgick till 16,9 miljoner euro, men att kostnaderna för dessa arbeten redan hade ökat till 30,1 miljoner euro.

(97) De slovakiska myndigheterna bekräftade att alla infrastrukturarbeten för tillhandahållande av allmännyttiga tjänster inom JLR-anläggningen betalas av JLR och att JLR kommer att betala marknadspris för att ansluta sig till och använda dessa tjänster. De slovakiska myndigheterna gav en översikt över den lagstiftning som tillämpas vid beräkning av användaravgifter för allmännyttiga tjänster. De gällande reglerna fastställs på medlemsstatsnivå och Slovakien bekräftade att NSP:s användare betalar samma avgifter som andra användare i landet. De anslutnings- och distributionsavgifter som JLR betalar baseras på standardtaxor som tillämpas i liknande situationer. JLR kommer därmed att betala alla anslutnings- och distributionsavgifter, i enlighet med de bestämmelser som gäller i landet i stort och som fastställs av tillsynskontoret för nätverksindustrier. JLR kommer därmed inte att beviljas några undantag. Kommissionen anser att infrastrukturarbetena för tillhandahållande av allmännyttiga tjänster helt och hållet faller under slovakiska statens ansvarsområde och konstaterar att de inte är särskilt tillägnade JLR.

(98) Den investering i väginfrastruktur som avses i skäl 51 görs till förmån för alla företag i industriområdet, som utgörs av NSP och industriparken Nitra Nord, samt i regionen i stort. Ingen av vägarna är endast avsedd för JLR och vägarna har inte byggts för företagets särskilda behov. Vägarna får fritt användas av allmänheten. De slovakiska myndigheterna har bekräftat att vägarbetena inte går utöver standardvägbyggen och de har bevisat att samma regler tillämpades för projektet i fråga som för andra projekt. JLR har bekostat de inre vägar som finns inom JLR-anläggningen. Kommissionen anser därför att väginfrastrukturarbetena helt och hållet faller under slovakiska statens ansvarsområde och konstaterar att de inte är särskilt tillägnade JLR.

(99) Kommissionen har tidigare ansett ([29]) att ett parkeringsområde som inte enkom byggs för ett och samma företag utan ingår i industriparkens affärsutvecklingsplan kan betraktas som ej särskilt tillägnad infrastruktur och att det inte innebär något statligt stöd. Kommissionen konstaterar att de allmänna parkeringsinrättningarna fanns med redan i kommunen Luziankys områdesplan 2014. Kommissionen konstaterar därför att parkeringsbygget faller under slovakiska statens ansvarsområde och att arbetena inte är särskilt tillägnade JLR.

(100) Kommissionen anser att de investeringar som gjorts när det gäller brandstationen, polisstationen, vägunderhållsinrättningen, systemet för översvämningsskydd och grundvattenhanteringen är typiska offentliga förvaltningsuppgifter som faller under statens ansvarsområde och att de därmed inte avser en viss ekonomisk verksamhet. Den offentliga finansieringen av dessa utgör inte statligt stöd.

(101) Med tanke på att den multimodala transportterminalen Luzianky finansieras av slovakiska statens järnvägsbolag, som är ett statsägt järnvägsinfrastrukturbolag, skulle investeringen eventuellt kunna tillskrivas slovakiska staten. Kommissionen undersökte först huruvida en fördel för JLR förekom.

(102) De slovakiska myndigheterna förklarade att den multimodala transportterminalen Luzianky finansieras av slovakiska statens järnvägsbolag med resurser som kommer från bolagets kommersiella verksamhet som redovisas separat från bolagets statligt finansierade icke-ekonomiska verksamhet. JLR vill ha avtalad ensamrätt på delar av infrastrukturen för den fullbordade fordonsuppställningsplatsen. De två andra funktionella delarna av den multimodala transportterminalen kommer att få användas av alla användare på marknadsvillkor. Därför förefaller det som att åtminstone delar av infrastrukturen har byggts för att tillgodose JLR:s särskilda behov som ett på förhand identifierat företag.

(103) De slovakiska myndigheterna bekräftade vidare att användaravgifterna för terminalens samtliga delar kommer att beräknas på affärsmässiga grunder och täcka alla tillhörande investeringskostnader, driftskostnader samt kostnader för ny- eller ersättningsinvesteringar. Avgifterna kommer att vara marknadsbaserade och budgeteras för en projektrelaterad internränta på […]. Användaravgifterna bör inom loppet av 30 år säkerställa räntabilitet för projektet, som uppskattas genom ett förhandsberäknat nettonuvärde på […] miljoner euro.

(104) Kommissionen anser därför att den slovakiska statens järnvägsbolag agerar precis som en marknadsekonomisk aktör skulle ha gjort i en liknande situation. När ekonomiska transaktioner utförs av offentliga organ på normala marknadsvillkor innebär de inte någon fördel för motparten ([30]). Kommissionen konstaterar därför att JLR inte mottar något statligt stöd genom att använda den multimodala transportterminalen Luzianky.

([29]) Kommissionens beslut (EU) 2015/508 av den 1 oktober 2014 om det förmodade infrastrukturstöd som Tyskland har genomfört till förmån för Propapier PM2 GmbH statligt stöd SA.36147 (C 30/10) (f.d. NN 45/10; f.d. CP 327/08) (EUT L 89, 1.4.2015, s. 72).

([30]) Domstolens dom av den 10 juli 1996, SFEI m.fl., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, punkterna 60 och 61.

Marköverlåtelsen

(105) Slovakien sålde via MHI 185 hektar byggfärdig, kommersiellt exploaterbar mark, det vill säga ”JLR-anläggningen”, till JLR till ett pris på 15,83 euro per kvadratmeter eller nästan 30 miljoner euro totalt. I skälen 40 och 41 i kommissionens beslut SA.36346 anges att en slutlig köpare av sanerad mark inte ska betraktas som stödmottagare i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget för markutvecklingsåtgärden, om den slutliga köparen betalar marknadspris för den sanerade marken. Kommissionen konstaterar i detta avseende att det pris som slutligen betalades för JLR-anläggningen fastställdes som genomsnittspriset utifrån tre oberoende bedömningsrapporter från internationellt erkända experter, som tillämpar de branschmässiga bedömningsnormerna och bedömningsmetoderna från Royal Institution of Chartered Surveyors. Alla tre bedömningsrapporter lämnades till kommissionen och innehåller en oberoendeförklaring och avser en plats som är planerad för industriellt bruk. Anslutningspunkter för allmännyttiga tjänster finns till platsen, som har sanerats och jämnats ut, och inga ytterligare kostnader måste betalas till följd av att jordbruksmarken omvandlats till industrimark. I rapporten antas det vidare att alla befintliga allmännyttiga tjänster och en järnvägslinje genom industriområdet flyttas samt att vägnät och allmänna parkeringsplatser utvecklas i hela parken. I de tre rapporterna används liknande metoder för att bedöma priset, genom att marken jämförs med andra markbitar som sålts eller är till försäljning i Slovakien ([31]) och genom att försäljnings- eller utgångspriserna för dessa justeras på grundval av faktorer som markbitens storlek, belägenhet, tillgänglig infrastruktur, datum, skick och synlighet. I rapporten från […] tillämpades dessutom en metod med nuvärdesberäknade flöden ([32]). I de tre rapporterna uppskattas att JLR-anläggningen har ett värde på 15,5 euro, 15,0 euro respektive 17,0 euro per kvadratmeter.

(106) Samma antaganden görs i de tre rapporterna när det gäller markens särdrag och antagandena avser JLR-anläggningens beskaffenhet efter att de offentliga infrastrukturarbetena genomförts.

(107) Kommissionen noterar vidare att den rapport från CB Richard Ellis som felaktigt ingavs av de slovakiska myndigheterna var en allmän marknadsrapport från CB Richard Ellis. Rapporten innehöll endast en allmän beskrivning av den slovakiska fastighetsmarknaden samt en uppgift om genomsnittspriset på andra markbitar som sålts eller är till försäljning i Slovakien. Detta överensstämmer med priserna för de referensplatser som man utgick ifrån i bedömningsrapporterna för JLR-anläggningen. I marknadsrapporten gjordes inga särskilda justeringar för att bedöma JLR-anläggningens marknadspris.

(108) Kommissionen konstaterar därför att köppriset på 15,83 euro per kvadratmeter är förenligt med marknadsvillkoren och att försäljningen av marken enligt den beskrivning som ges i marknadsrapporten genomfördes på marknadsvillkor.

Slutsats

(109) Kommissionen konstaterar att JLR inte får någon selektiv fördel i samband med försäljningen av JLR-anläggningen eller de infrastrukturarbeten som görs i anslutning till NSP och finansieras av slovakiska staten.

6.2.2.3 Befrielse från avgiften för omvandling av jordbruksmark

(110) I beslutet om att inleda förfarandet ifrågasatte kommissionen om befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark innebar statligt stöd till JLR.

(111) Såsom anges i skäl 105 antogs det i alla tre oberoende bedömningsrapporter att platsen omvandlades för industriellt bruk och att inga ytterligare kostnader uppstod på grund av att marken omvandlades från jordbruksmark. Köppriset på 15,83 euro per kvadratmeter ska betraktas som ett marknadspris i fall där köparen inte behöver betala ytterligare kostnader för omvandling av marken. Enligt de tre oberoende expertbedömningarna såldes JLR-anläggningen till JLR på marknadsvillkor. Det faktum att MHI befriades från avgiften för omvandling av jordbruksmark för genomförandet av sina offentliga förvaltningsuppgifter innebär därför att JLR:s kostnader blir lägre, men det medför ingen selektiv fördel för JLR.

(112) Kommissionen konstaterar därför att befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget till förmån för JLR.

([31]) I rapporten från […] utgick man från andra markbitar med priser på 10–40 euro per kvadratmeter. I rapporten från […] utgick man från andra markbitar med priser på 3–55 euro per kvadratmeter. I rapporten från CB Richard Ellis utgick man från andra markbitar med priser på 14–38 euro per kvadratmeter.

([32]) Metoden innebar att man utgick från ett försäljningspris på 35 euro per kvadratmeter och från att marken skulle säljas till detta pris inom de närmaste 20 åren.

6.2.2.4 Slutsats

(113) Kommissionen anser inte att de villkor på vilka JLR-anläggningen såldes till JLR och de på vilka marksanering, allmännyttiga tjänster och andra infrastrukturarbeten genomförs innebär några selektiva fördelar för JLR. Övriga kumulativa villkor för huruvida statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget har förekommit behöver därmed inte undersökas, för att bedöma stödet i samband med försäljningen av NSP-marken till JLR. Det statliga stödet till JLR utgörs därmed enbart av det anmälda direkta bidraget.

6.3 **Det statliga stödets laglighet**

(114) I beslutet om att inleda förfarandet fastställde kommissionen att de slovakiska myndigheterna, genom att ha anmält det planerade direkta bidraget på 129 812 750 euro i nominellt värde för att få kommissionens godkännande, har fullgjort sina skyldigheter enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget för den delen av stödet.

6.4 **Stödets förenlighet**

6.4.1 *Den rättsliga grunden för bedömningen av stödets förenlighet*

(115) Den åtgärd som anmäldes den 12 maj 2016 syftar till att främja den regionala utvecklingen i regionen Nitra, Slovakien. Den måste därför bedömas med tillämpning av bestämmelserna om regionalt stöd i artikel 107.3 a och c i EUF-fördraget, såsom den tolkas i riktlinjerna 2014–2020, och regionalstödskartan 2014–2020 för Slovakien. Bedömningen görs utifrån de gemensamma bedömningsprinciperna i riktlinjerna och i tre steg, nämligen en bedömning av minimikraven, en bedömning av de uppenbara negativa effekterna och ett balanstest. Kommissionen konstaterade i beslutet om att inleda förfarandet att en del av de allmänna förenlighetskriterierna var uppfyllda i enlighet med de allmänna bedömningsprinciperna. Under det formella granskningsförfarandet framkom dessutom inga andra element som gör att den bakomliggande preliminära bedömningen av förenlighetskriterierna kan ifrågasättas.

(116) I beslutet om att inleda förfarandet ställde kommissionen sig dock tveksam till om huruvida utgifterna var stödberättigande samt stödets stimulanseffekt och proportionalitet. Kommissionen kunde därför inte heller definitivt ta ställning till om huruvida projektet uppfyller samtliga minimikrav i riktlinjerna. I beslutet om att inleda förfarandet kunde kommissionen vidare inte utesluta att uppenbara negativa effekter förekom på handeln och sammanhållningen mellan medlemsstaterna. Med tanke på detta kunde kommissionen inte fastställa huruvida stödets eventuella positiva effekter kunde överväga de negativa, om ingen stimulanseffekt förekom.

6.4.2 *Investeringsprojektets stödberättigande*

(117) Såsom anges i avsnitt 3.3.2 i beslutet om att inleda förfarandet anser kommissionen att investeringsprojektet är berättigat till regionalstöd och att det statliga stödet kan vara förenligt med den inre marknaden, förutsatt att alla förenlighetskriterier i riktlinjerna är uppfyllda.

6.4.3 *Stödberättigande utgifter*

(118) I beslutet om att inleda förfarandet framfördes tvivel om ”försörjningskostnadernas” stödberättigande. Enligt punkt 20 e i riktlinjerna avses med stödberättigande kostnader ”materiella och immateriella tillgångar som avser en nyinvestering eller lönekostnader vid investeringsstöd”. De slovakiska myndigheterna tillhandahöll en utförlig analys av posterna för stödberättigande kostnader. Dessa poster för stödberättigande kostnader avspeglade de kostnader som förväntades när stödansökan lämnades in och inbegriper ett belopp för att täcka alla poster för stödberättigande kostnader, som en del av en försiktig kostnadsberäkning. I investeringsavtalet betraktas hela det nominella värdet på 1 406 620 590 euro som planerad projektinvestering som JLR åtagit sig utgifterna för ([33]).

([33]) Enligt investeringsavtalet ska Slovakien ha rätt att upphäva avtalet om de faktiska investeringskostnader som beräknats för investeringsperioden understiger 85 % av den planerade projektinvesteringen, varpå JLR skulle vara skyldig att betala tillbaka hela investeringsstödet.

(119) Kommissionen konstaterar, utifrån de slovakiska myndigheternas förklaring, att hänvisningen till ”försörjningskostnader” i JLR:s interna presentation av den 18 november 2015 syftade till en intern ekonomisk redovisning av det investeringsåtagande som JLR skulle ingå med Slovakien. Försörjningskostnaderna avsåg inga ytterligare kostnadsposter utöver den försiktiga kostnadsberäkningen av posterna för stödberättigande kostnader. Eftersom JLR åtog sig i investeringsavtalet att spendera hela det nominella investeringsbeloppet på 1 406 620 590 euro och eftersom utbetalningen av det regionala investeringsstödet enbart kommer att avse faktiskt ådragna stödberättigande kostnader, godtar kommissionen 1 406 620 590 euro som högsta nominella belopp av stödberättigande kostnader som stöd kan beviljas för. Kommissionen noterar i detta avseende att Slovakien åtog sig att inte överskrida det högsta anmälda stödbeloppet eller taket för anmält stöd. Kommissionen konstaterar att de stödberättigande kostnaderna är i linje med punkt 20 e i riktlinjerna.

6.4.4 *Minimikrav*

6.4.4.1 Bidrag till regionalt mål och behov av statligt ingripande

(120) Såsom fastställs i avsnitt 3.3.4.1 a i beslutet om att inleda förfarandet bidrar stödet till det regionala utvecklingsmålet och anses vara berättigat eftersom Nitra finns med på regionalstödskartan som en region som är berättigad till regionalt stöd i enlighet med artikel 107.3 a i EUF-fördraget, med ett standardiserat stödtak för investeringsstöd till stora företag på 25 %.

6.4.4.2 Det regionala stödets och stödinstrumentets lämplighet

(121) Kommissionen konstaterade redan i avsnitt 3.3.4.1 b i beslutet om att inleda förfarandet att det anmälda direkta bidraget i princip utgör ett lämpligt stödinstrument för att överbrygga skillnaderna i genomförbarhet genom att investeringskostnaderna minskas. Skatteincitament föredrogs inte på grund av de administrativa svårigheter som dessa innebär.

6.4.4.3 Stimulanseffekt

(122) Enligt avsnitt 3.5 i riktlinjerna kan regionalstöd endast anses vara förenligt med den inre marknaden om det har en stimulanseffekt. En stimulanseffekt föreligger om stödet ändrar företagets beteende på ett sådant sätt att det inleder ytterligare verksamhet som bidrar till utvecklingen av ett område som det inte skulle ha inlett utan stöd eller som det skulle ha inlett endast i begränsad utsträckning eller på ett annat sätt eller på en annan plats. Stödet får inte subventionera kostnader för en verksamhet som företaget i alla händelser skulle ha ådragit sig och får inte kompensera för den normala affärsrisken vid ekonomisk verksamhet.

(123) Punkterna 64 och 65 i riktlinjerna innehåller de formella kraven på stimulanseffekt, enligt vilka arbeten som utförs i samband med en enskild investering kan inledas först efter att stödansökan formellt lämnats in. Kommissionen fastställde redan i punkt 166 i beslutet om att inleda förfarandet att det formella kravet på stödets stimulanseffekt har uppfyllts, eftersom stödet formellt tillämpades innan arbetena i samband med investeringsprojektet inleddes. Kommissionen bekräftar denna uppfattning i detta beslut.

(124) Utöver det formella kravet på stimulanseffekt ska det enligt punkt 61 i riktlinjerna kunna påvisas på något av två följande sätt att en betydande stimulanseffekt föreligger, nämligen att investeringen inte skulle vara tillräckligt lönsam utan stödet (scenario 1) eller att investeringen skulle lokaliseras någon annanstans (scenario 2) utan stödet.

(125) I scenario 2 måste medlemsstaten bevisa att stödet ger ett incitament till stödmottagaren för att lokalisera den planerade investeringen i det utvalda området i stället för någon annanstans, där investeringen skulle ha blivit mer lönsam och kunde ha genomförts utan stöd, eftersom det anmälda stödet kompenserar stödmottagaren för nackdelarna med att genomföra projektet i den region som ska omfattas av stödet, jämfört med den alternativa och mer gångbara ”kontrafaktiska” regionen.

(126) Såsom anges i avsnitt 3.5.2 i riktlinjerna måste medlemsstaten lägga fram tydliga bevis på att stödet faktiskt påverkar valet att investera eller valet av lokaliseringsställe. Därför måste medlemsstaten ge en utförlig beskrivning av det kontrafaktiska scenariot där stödmottagaren inte skulle beviljas något stöd.

(127) Slovakien presenterade en scenario 2-situation som kontrafaktiskt scenario, där alternativet till att lokalisera investeringen till Nitra, Slovakien, skulle ha varit att lokalisera den till H[…] i delstaten Puebla, Mexiko. Enligt anmälan skulle det nettonuvärde som skulle kunna uppnås genom att det godkända investeringsprojektet med en kapacitet på 150 000 fordon per år lokaliseras till H[…] överstiga det beräknade nettonuvärdet för Nitra med 413 miljoner euro, om inget stöd beviljades och under projektets planerade 20-åriga livstid.

(128) Enligt punkt 71 i riktlinjerna skulle medlemsstaten enligt scenario 2 kunna lämna erforderliga bevis för stödets stimulanseffekt genom att lämna aktuella företagshandlingar som visar att en jämförelse har gjorts mellan kostnader och intäkter till följd av att investeringen lokaliseras till den utvalda stödregionen i förhållande till alternativa lokaliseringar. Därför uppmanas medlemsstaterna i punkt 72 i riktlinjerna att förlita sig på officiella handlingar från företagets styrelse, riskbedömningar, finansiella rapporter, interna affärsplaner, expertutlåtanden och andra studier och dokument som avser olika investeringsscenarier.

(129) Såsom redan anges i beslutet om att inleda förfarandet ingav de slovakiska myndigheterna sådan information genom att redogöra för valet av lokalisering, baserat på aktuella dokument som de slovakiska myndigheterna också ingav. I dessa dokument beskrivs stödmottagarens beslutsprocess när det gäller valet av investerings- och lokaliseringsställe. Under det formella granskningsförfarandet lämnade de slovakiska myndigheterna ytterligare förklaringar och fler aktuella dokument.

(130) Vid globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 kom man överens om att Nitra skulle drivas fram som rekommenderad plats, med förbehåll för styrelsens godkännande. Den 3 augusti 2015 godkände JLR:s styrelse Nitra som rekommenderad plats. Vidare gick styrelsen med på att underteckna en icke-bindande avsiktsförklaring för att bekräfta att framsteg gjordes i de särskilda diskussionerna med Slovakien och godkände uppförandet av en ny JLR-anläggning i Slovakien, förutsatt att det hela gick igenom i affärsslussen ([34]) och att en utförlig översikt över JLR:s affärsplan antogs tredje veckan i september 2015. I styrelsemötesprotokollet från Tata Motors Limited den 7 augusti 2015 hänvisas det också till en utförlig redogörelse av räkenskaperna som JLR:s finansdirektör skulle ge vid nästa möte. I juli/augusti 2015 avsåg projektet fortfarande en anläggning med en kapacitet på 300 000 fordon per år. Projektet gick igenom i affärsslussen vid JLR:s styrelsemöte den 3 september 2015. Vid Tata Motors styrelsemöte den 18 september 2015 gav JLR styrelsen en uppdatering om Darwin-projektet och om viktiga siffror och nyttokalkyler. Det totala reviderade statliga stödet på [150–200] miljoner brittiska pund ([35]) var tillräckligt för att fortsätta driva fram Nitra i stället för Mexiko och projektet skulle delas upp i två etapper. Vid globaliseringsforumets möte den 21 oktober 2015 kom man överens om att begränsa det nyinvesteringsprojekt som skulle bli föremål för stödansökan så att det endast omfattade etapp 1. Skälet var att det inte fanns tillräckliga uppgifter till förfogande om den exakta produktmixen för etapp 2 och att det därför inte fanns någon solid och fastställd affärsplan för att ingå ett åtagande med de slovakiska myndigheterna för hela investeringen. Vid JLR:s styrelsemöte den 18 november 2015 godkändes den uppdaterade affärsplanen och Slovakien bekräftades som föredragen lokalisering på villkor att hela det statliga stödet erhölls för det ändrade projektet. Nettonuvärdet för både Slovakien och Mexiko baserades på den senaste produktstrategin och uppdaterade antaganden hade räknats om, utan etapp 2. Skillnaden i nettonuvärde uppgick till 413 miljoner euro och det statliga stödet räknades om till ett nominellt belopp på 129 812 750 euro.

(131) För att stödet ska ha stimulanseffekt måste stödet vara en avgörande faktor i beslutet att lokalisera investeringen till Nitra i stället för till H[…]. Det slutgiltiga investeringsbeslutet fattades först i oktober/november 2015, när nyinvesteringsprojektet hade begränsats och enbart omfattade etapp 1 och när JLR-styrelsen uttryckligen återigen bekräftade Slovakien som föredragen lokalisering. Därför anser kommissionen att oktober/november 2015 var den relevanta tidpunkten för att pröva förekomsten av stimulanseffekt. Kommissionen anser dock även att perioden juli/augusti 2015 är av särskild relevans för att bedöma förekomsten av stimulanseffekt. Skälet är att lokaliseringsrekommendationen av den 10 juli 2015 ratificerades av JLR:s och Tata Motors styrelser redan i början av augusti 2015, att en icke-bindande avsiktsförklaring hade undertecknats med Slovakien den 10 augusti 2015 och att ett offentligt tillkännagivande gjordes den 11 augusti 2015.

([34]) Affärsslussen är en instans där affärsstrategierna fastställs, projektet läggs till i affärsplanen och i den cykliska planen och hela projektinvesteringen godkänns.

([35]) Motsvarande en stödberättigande kostnad på [1 700–2 100] miljoner brittiska pund, vilket var lägre än det belopp på [2 100–2 500] miljoner brittiska pund som angavs i utkastet till stödansökan den 25 juni 2015.

Mexiko-alternativets trovärdighet

(132) Kommissionen konstaterar inledningsvis att Slovakiens argument att Mexiko var ett trovärdigt alternativ för JLR eftersom det var en realistisk investeringslokalisering för andra fordonstillverkare inte kan anses vara tillräckligt, eftersom det inte ges några autentiska belägg för att JLR skulle ha lokaliserat investeringen till Mexiko utan stödet. Enligt punkt 68 i riktlinjerna är ett kontrafaktiskt scenario trovärdigt om det är äkta och hänger samman med de faktorer som ska beaktas vid beslutsfattandet vid den tidpunkt då stödmottagaren fattar sitt investeringsbeslut.

(133) De slovakiska myndigheterna lämnade ytterligare företagshandlingar under det formella granskningsförfarandet som visar att kostnaderna och fördelarna med att lokalisera till Nitra hade jämförts med dem som en lokalisering till H[…], Mexiko, skulle innebära. Enligt punkt 71 i riktlinjerna ska kommissionen undersöka huruvida jämförelsen har en realistisk grund.

(134) I punkt 181 i beslutet om att inleda förfarandet angav kommissionen tre viktiga skäl till att Mexiko-alternativets trovärdighet kunde ifrågasättas.

(135) För det första kunde kommissionen inte utesluta att de uppgifter som inlämnats avsåg två separata projekt. Kommissionen anser att de slovakiska myndigheternas argument i skälen 61–66 i detta beslut är tillräckliga för att konstatera att Oak- och Darwin-projekten var avsedda som genomförbarhetsstudier för ett och samma projekt, vilket också uttryckligen nämns i presentationen till Tata Motors styrelse den 7 augusti 2015, och att Mexiko-alternativet inte avfärdades förrän JLR:s styrelse fattade sitt slutgiltiga beslut den 18 november 2015 om att ingå ett investeringsavtal med Slovakien.

(136) Även innan Darwin-projektet formellt inleddes fanns indikationer på att Österuropa och Nafta skulle mätas mot varandra. Till exempel var en av åtgärdspunkterna i protokollet från strategirådets möte den 10 november 2014 att göra en datorstödd undersökning av den globala tillverkningsindustrins konkurrenskraft samt mäta Österuropa mot Nafta.

(137) I både Oak- och Darwin-projekten undersöktes möjligheterna att uppföra en anläggning för tillverkning av 300 000 fordon med planerad produktionsstart i juni 2018 och en markbit på 400–600 hektar. Siffrorna på den ytterligare kapacitet som krävdes bekräftar Slovakiens och JLR:s svar på beslutet om att inleda förfarandet om att det inte fanns något behov av att bygga två separata anläggningar med en kapacitet på 300 000 fordon vardera. Detta framgår till exempel även av exemplet i dokumentet *Global Manufacturing Footprint Expansion* av den 15 december 2014.

(138) Vid den verkställande kommitténs möte den 21 januari 2015 nämndes planer på en andra anläggning. De slovakiska myndigheterna förklarade att den verkställande kommittén hastigt undersökte frågan huruvida man, efter uppförandet av den första anläggningen med en kapacitet på 300 000 fordon, skulle överväga att uppföra en andra anläggning fem till tio år efter att arbetena i samband med den första investeringen hade slutförts om efterfrågan fanns. Förenta staterna och Mexiko skulle övervägas som alternativ till denna andra anläggning, vilket kan vara en förklaring till varför JLR i december 2015 bekräftade för guvernören i den mexikanska delstaten Puebla att företaget såg fram emot att vidareutveckla förbindelserna eftersom företagets globala expansionsplaner fortskrider och Puebla och Mexiko fortfarande är mycket aktuella för JLR.

(139) De bevis som Slovakien lagt fram tyder på att genomförbarhetsstudierna för Oak- och Darwin-projekten båda genomfördes med en enda anläggning i åtanke. Den 27 april godkände strategirådet Puebla som alternativ utanför unionen inom ramen för Darwin-projektet och beslutade att avsluta bedömningen av Turkiet och andra ej utvalda länder. I den skrivelse som skickades till guvernören i delstaten Puebla den 25 juni 2015 efter att JLR:s produktutvecklingsteam hade besökt anläggningarna i Puebla samma månad angavs att H[…] hade valts utifrån en rad platser som fortfarande är aktuella för investeringar, inbegripet i Central- och Österuropa. I protokollet från globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 anges att syftet med mötet var att besluta vilken anläggning som var att föredra utifrån Darwin- och Oak-projekten. Vidare angavs det att Nitra (den plats som var att föredra utifrån Darwin-processen) framställdes som en plats med en betydande kostnadsnackdel jämfört med Puebla (den plats som var att föredra utifrån Oak-processen). I protokollet från JLR-styrelsens möte den 18 november 2015 anges att nettonuvärdet för Slovakien respektive Mexiko hade räknats om med utgångspunkt i den senaste produktstrategin och uppdaterade antaganden, utan etapp 2.

(140) Kommissionen anser därför att det förefaller troligt att den information som de slovakiska myndigheterna ingav om Oak- och Darwin-projekten avser ett enda projekt.

(141) För det andra förklarade kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet varför den tvivlade på Mexiko som trovärdig kontrafaktisk lokalisering, genom att betona skillnaderna i hur ingående de mexikanska och europeiska lokaliseringarna bedömdes. Som svar på detta argument lämnade Slovakien ytterligare bevis och förklaringar som sammanfattas i skäl 59 b i detta beslut. De slovakiska myndigheterna har också dokumenterat sin ståndpunkt genom att lämna in annan korrespondens mellan myndigheterna i Puebla och JLR, briefingpaketet avseende platsbesöken och protokollen från dessa. På grundval av denna ytterligare information godtar kommissionen påståendet att Oak- och Darwin-projekten analyserades lika ingående. När det gäller den slutliga jämförelsen av det alternativ som var att föredra inom Oak-projektet (H[…]) med det som var att föredra inom Darwin-projektet (Nitra) fanns lika ingående uppgifter till förfogande för båda alternativen, och båda platserna blev föremål för samma finansieringsmodellering.

(142) Kommissionen noterar i detta sammanhang att Ernst & Young kallades in i slutet av 2014 för att hjälpa JLR att gå vidare med Oak-projektet. JLR utarbetade, tillsammans med Ernst & Young, en utförlig uppsättning huvudkriterier för anläggningarna, vilka senare användes under urvalsprocessen för såväl Oak- som Darwin-projekten. Under det att JLR gick vidare med sin bedömning av anläggningarna i Östeuropa anlitade företaget den 16 februari 2015 PriceWaterhouseCoopers (nedan kallat *PwC*) för att få hjälp med att renodla de huvudkriterier som anläggningarna skulle uppfylla. Resultatet blev en modell som baserades på JLR:s erfarenhet och även den erfarenhet som PwC har när det gäller att sålla och välja ut anläggningar i Östeuropa tillsammans med andra OEM-företag. De slovakiska myndigheterna angav de renodlade kriterierna som skäl till de analysmässiga skillnaderna och de huvudkriterier som anläggningarna skulle uppfylla inom Oak- och Darwin-projekten. När den slutliga jämförelsen gjordes mellan det alternativ som var att föredra inom Oak-projektet och det som var att föredra inom Darwin-projektet fanns dock lika utförlig information till förfogande om båda anläggningarna.

(143) De slovakiska myndigheterna bekräftade att lika utförlig information fanns till förfogande om både Oak- och Darwin-alternativen när lokaliseringsrekommendationen avgavs den 10 juli 2015. Den presentation som lämnades till globaliseringsforumet innehåller dock färre uppgifter om Oak-alternativet än om Darwin-alternativet, såsom anges i punkt 181 i beslutet om att inleda förfarandet. De slovakiska myndigheterna förklarade att globaliseringsforumet redan hade fått information om Mexiko och Puebla. Valet av Mexiko som det mest lovande alternativet i Nordamerika och Puebla som den mest lovande mexikanska delstaten var något som hade gjorts redan tidigare. Analysen i samband med valet av europeiska anläggningar pågick under en kortare tidsperiod, eftersom den inleddes först i februari 2015. Processerna för valet av land och anläggning var därmed inte sekventiella. Vid globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 fanns fortfarande två länder från Darwin-projektet kvar att behandla, nämligen Polen och Slovakien, men man gick endast vidare med Nitra i Slovakien.

(144) För det tredje, vilket kommissionen nämner i punkt 181 i beslutet om att inleda förfarandet, bidrog det faktum att stora dröjsmål verkade ha uppstått med Mexiko-alternativet till att Mexiko ifrågasattes som ett trovärdigt, riktigt alternativ. Kommissionen godtar de slovakiska myndigheternas synpunkter, såsom anges i skäl 68 i detta beslut, att den längre tidsplanen för att påbörja produktionsverksamheten var något som beaktades när Puebla och Slovakien jämfördes med varandra från kvalitets- och kvantitetssynpunkt vid globaliseringsforumets möte den 10 juli. Den längre tidsplanen bedömdes separat med en påverkan på nettonuvärdet på mellan [80–130] miljoner brittiska pund eller [96–156] miljoner euro och en sex månader lång försening samt [110–180] miljoner brittiska pund eller [132–216] miljoner euro och en nio månader lång försening. Denna risk och de ekonomiska konsekvenserna av denna beaktades även uttryckligen i den uppdaterade affärsplanen i oktober/november 2015.

(145) Kommissionen konstaterar därför att H[…] var ett riktigt och trovärdigt alternativ till Nitra när lokaliseringsbeslutet slutligen bekräftades och att det därför kan betraktas som ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario i den mening som avses i punkt 68 i riktlinjerna.

Strategiska överväganden

(146) När Nitra jämfördes med H[…] när det slutgiltiga beslutet fattades i november 2015 hade Nitra en betydande nackdel sett till nettonuvärde. JLR beräknade skillnaden i nettonuvärde till 344 miljoner brittiska pund eller 413 miljoner euro. Den särskilda risken till följd av att investeringen i Puebla förväntades genomföras med nio månaders försening beaktades inte i nettonuvärdesanalysen. Den uppskattades till mellan [80–130] miljoner brittiska pund eller [96–156] miljoner euro och [110–180] miljoner brittiska pund eller [132–216] miljoner euro, uttryckt i nuvärde. Den kvarstående skillnaden i nettonuvärde på mellan [164–234] miljoner brittiska pund eller [197–281] miljoner euro och [214–264] miljoner brittiska pund eller [257–317] miljoner euro täcks endast delvis (mellan 33 % och 43 % av det anmälda statliga stödet). Det anmälda statliga stödet på 108 miljoner

brittiska pund eller 130 miljoner euro diskonterades av JLR med hjälp av en kapitalkostnad/diskonteringsränta på […] % som var den ränta som JLR använde i sin affärsplanering. JLR beräknade därför det statliga stödet till 76 miljoner brittiska pund eller 91 miljoner euro med en projektvaraktighet på 20 år. Såsom framgår av den presentation som gjordes inför styrelsen den 18 november 2015 spelade dock flera andra kvalitativa faktorer in vid beslutsprocessen. Förekomsten och vikten av dessa faktorer, som redan hade behandlats och analyserats vid tiden för platsbesöket i Puebla i juni 2015 och globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015, bekräftades på nytt.

(147) Det faktum att Nitra, trots stödet, fortfarande innebar en betydande nackdel sett till nettonuvärde jämfört med H […] gav upphov till flera frågor som är relevanta för bedömningen av stimulanseffekt och proportionalitet: a) Kunde de strategiska faktorerna i sig inte rubba balansen till fördel för Slovakien i stället för Mexiko? b) Varför var stödet tillräckligt för att lokaliseringsbeslutet skulle fattas till förmån för Slovakien i stället för Mexiko? c) Var hela stödbeloppet nödvändigt för att rubba balansen till fördel för Slovakien i stället för Mexiko? Frågorna a och b ingår i bedömningen av stimulanseffekt medan fråga c bedöms inom proportionalitetsanalysen i detta beslut.

(148) Kommissionen bedömer först huruvida de strategiska faktorerna i sig kunde rubba balansen till fördel för Slovakien i stället för Mexiko. Såsom anges i protokollet från globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 bedömdes framför allt närheten till fordonskluster, grundvillkoren vid anläggningen, tillgången till arbetskraft, tidsplan, driftskostnader, uppstartskapital och produktionskapacitet. Vid globaliseringsforumets möte fäste den verkställande kommittén särskild vikt vid tidspåverkan, avståndet från JLR:s säte och den relativt sett högre risken för skaderykten förknippade med Mexiko. Andra faktorer var bland annat risken för naturkatastrofer, den politiska stabiliteten, myndigheternas effektivitet och risken för korruption samt huruvida man bör investera i unionen för att gardera sig mot Brexit. En separat beräkning gjordes av effekterna av det försenade genomförandet i Mexiko. Bortsett från vissa valutasäkringseffekter tenderade de kvalitativa faktorerna att vara till fördel för en investering i Slovakien i stället för Mexiko.

(149) De slovakiska myndigheterna lämnade styrkande bevis för och hävdade att slovakiska statens stöd var nödvändigt för att lokaliseringsbeslutet skulle fattas till fördel för Slovakien i stället för Mexiko och att de kvalitativa fördelarna i sig inte var tillräckliga för att Nitra skulle väljas i stället för H[…].

(150) Platsbesöket i Puebla den 16 juni 2015 gav ytterligare insikt om en rad strategiska faktorer som skulle vara av betydelse för den lokaliseringsrekommendation som globaliseringsforumet skulle avge den 10 juli 2015. Briefingpaketet avseende detta platsbesök visar att tidsfristaspekten utgjorde en risk för såväl Central- och Östeuropa som Mexiko. Det fanns ytterligare strategiska faktorer och risker förknippade med Mexiko som behövde undersökas ytterligare under platsbesöket. I protokollet från besöket ges en lista över kvarstående farhågor om att en mättnad råder när det gäller OEM-företag, det vill säga huruvida det finns utrymme för ett tredje OEM-företag och hur JLR i sådana fall skulle passa in i ett land där Volkswagen har varit dominerande i årtionden, närheten till hamnar, trygghet, säkerhet, korruption, kulturella skillnader, avståndet från verksamhetsbasen och risken för naturkatastrofer. Av protokollet framgår dock också att man vid platsbesöket fick försäkran om några av de faktorer som inledningsvis uppfattades som allvarliga problem. Det försäkrades att den utvalda anläggningen i Puebla fanns i ett område där risken för naturkatastrofer var låg. Puebla-teamet gav också ett positivt intryck på JLR:s representanter.

(151) De slovakiska myndigheterna hänvisade också framför allt till protokollet från globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015. Globaliseringsforumet godtog, efter en mycket noggrann bedömning, att skillnaden i nettonuvärde mellan Slovakien och Mexiko skulle ingå i de kvalitativa hänsynen, dock endast efter att det statliga stödet beaktats. I protokollet påminns det uttryckligen om att beslutet fattades med mycket stor omsorg och med särskild hänsyn tagen till att nettonuvärdet för den slovakiska lokaliseringen var betydligt lägre än för den mexikanska lokaliseringen och att nettonuvärdet för den slovakiska anläggningen dessutom var beroende av högsta tillåtna bidrag enligt EU:s regler. Samtidigt konstaterades att man vid projektbedömningen kom fram till att den slovakiska regeringen har kapacitet och är beredd att försvara sitt beslut inför Europeiska kommissionen. Det konstaterades även att Slovakien har sammanhängande argument för varför projektet bör godkännas. Nitra godtogs som rekommenderad lokalisering i juli 2015, med tanke på de fastställda riskerna med lokaliseringen i Mexiko och först efter att det slovakiska stödet beaktats. Kommissionen konstaterar att behovet av statligt stöd fastställdes redan tidigare under genomförbarhetsanalysen. I JLR-styrelsens presentation av den 21 maj 2015 nämndes till exempel att ledningen kommer att undersöka alla möjligheter till att säkra statliga incitament i Central- och Östeuropa för att kompensera för den ekonomiska fördelen med Mexiko.

(152) I protokollet från Tata Motors Limiteds styrelsemöte av den 18 september 2015 angavs det att, efter en uppdelning av olika kvalitativa riskfaktorer, det totala reviderade statliga stödet på [150–200] miljoner brittiska pund ([36]) i kontanta medel var tillräckligt för att fortsätta driva fram Nitra som alternativ i stället för Mexiko. Vidare angavs det att förhandlingar fördes, på grundval av det statliga stödet, om det investeringsavtal med Slovakien som skulle undertecknas i slutet av september 2015 och som innebar att en ny juridisk enhet skulle inrättas.

(153) I JLR-styrelsens presentation av den 18 november 2015 hänvisas det uttryckligen till de kvalitativa faktorer som behandlades vid globaliseringsforumet den 10 juli 2015 och som JLR:s och Tata Motors styrelse ratificerade i början av augusti 2015. De kvarstående skillnaderna i nettonuvärde, efter att hänsyn tagits till de beräknade effekterna av dröjsmålet med Mexiko-alternativet och det statliga stödet, uppvägs av en eller flera kvalitativa faktorer som styrelsen fastställt.

(154) När det gäller punkt a i skäl 147 konstaterar kommissionen därför att de strategiska övervägandena endast var tillräckliga för att uppväga de kvarstående skillnaderna i kassaflöde mellan Nitra och H[…], efter att hänsyn hade tagits till nettonuvärdet av det slovakiska stödet och till hur nettonuvärdet hade påverkats av det försenade genomförandet i Mexiko. Kommissionen utesluter därför att hela skillnaden i nettonuvärde mellan Nitra och H […] skulle kunna uppvägas enbart med strategiska överväganden.

(155) När det gäller punkt b i skäl 147, som det även hänvisades till i punkt 172 i beslutet om att inleda förfarandet, ansåg kommissionen att siffrorna gällande nettonuvärdet hade godkänts av JLR:s styrelse i november 2015. Det statliga stöd, av ett värde på 76 miljoner brittiska pund (91 miljoner euro), som avses i skäl 146 skulle kunna minska skillnaden i nettonuvärde med 33–43 %, med hänsyn tagen till den påverkan som det förväntade dröjsmålet i Mexiko beräknas ge. Av de beslutsdokument som lämnats in framgår det tydligt att hela det högsta stödbeloppet beaktades under hela beslutsprocessen. Beslutsfattarna fick ta ställning till kvarstående skillnader i kassaflöde, efter att det högsta stödbeloppet beaktats, och bedömde huruvida dessa skillnader kunde godtas med tanke på andra icke-kvantifierbara hänsyn. Efter långdragna diskussioner vid mötet den 10 juli 2015 gick globaliseringsforumet till slut med på att godta de kvarstående skillnaderna. I mötesprotokollet noterades dock att beslutet att välja Nitra i stället för H[…] fattades med mycket stor omsorg, även med tanke på det högsta statliga stöd som finns tillgängligt i Slovakien. Kommissionen konstaterar därför att andra kvalitativa faktorer och riskfaktorer spelade in under beslutsprocessen, vilket förklarar varför de kvarstående skillnaderna i kassaflöde kunde godtas.

Slutsats om stimulanseffekt

(156) Kommissionen konstaterar således att stödet gav ett uppenbart incitament för att lokalisera den planerade investeringen till Nitra i stället för till H[…] eftersom det, i kombination med strategiska överväganden, kompenserar för de nackdelar sett till nettokostnader som det innebär att uppföra anläggningen i Nitra. Den erfordrade stimulanseffekten föreligger därför, i den mening som avses i avsnitt 3.5 i riktlinjerna.

6.4.4.4 Stödets proportionalitet

(157) Kommissionen måste bedöma stödpaketets proportionalitet. Enligt avsnitt 3.6 i riktlinjerna måste stödbeloppet bli föremål för ett proportionalitetstest, som består av två delar. För det första måste det begränsas till det minimum som krävs för att uppmuntra till ytterligare investeringar eller ekonomisk aktivitet i det berörda området. För det andra måste de högsta tillåtna stödnivåer som kommissionen tillämpar för investeringsstöd användas som ett tak för ”merkostnader netto-metoden”.

(158) Enligt punkt 78 i riktlinjerna är den allmänna regeln att anmält individuellt investeringsstöd ska anses vara begränsat till det minimum som krävs, om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna netto av att genomföra investeringen i det berörda området, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario utan stöd. Enligt punkt 80 i riktlinjerna får stödbeloppet, i situationer enligt scenario 2 (dvs. lokaliseringsincitament), inte överstiga skillnaden mellan nettonuvärdet av investeringen i målområdet och nettonuvärdet på den alternativa lokaliseringen, med hänsyn tagen till alla relevanta kostnader och intäkter.

([36]) Nominellt värde – [180–240] miljoner euro.

(159) Det nettonuvärde som ska beaktas vid proportionalitetsbedömningen av det anmälda stödet på 129 812 750 euro i nominellt värde är det som avser projektet i dess reducerade form, det vill säga 150 000 fordon. Nettonuvärdet godkändes av JLR:s styrelse i oktober/november 2015. Skillnaden i nettonuvärde innan hänsyn tagits till det försenade genomförandet i Mexiko var på 344 miljoner brittiska pund eller 413 miljoner euro. Alla stödbelopp som överstiger 413 miljoner euro skulle vara oproportionerliga. I beslutet om att inleda förfarandet hänvisade kommissionen framför allt till eventuellt infrastrukturstöd och befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark som, när de adderas till det anmälda stödbeloppet, kan ha lett till ett totalt stödbelopp som överstiger det högsta tröskelvärdet.

(160) Såsom anges i skäl 113 anser inte kommissionen att försäljningen av NSP-marken, tillhandahållandet av tillhörande infrastrukturarbeten eller befrielsen från avgiften för omvandling av jordbruksmark utgör stödåtgärder till förmån för JLR. Proportionalitetsbedömningen begränsas därmed till det anmälda stödbeloppet.

(161) Slovakien lämnade in de erfordrade handlingarna och påvisade utifrån dessa att den första delen av proportionalitetstestet är uppfylld eftersom det anmälda stödet inte överstiger skillnaden i nettonuvärde mellan Nitra och H […] på 344 miljoner brittiska pund eller 413 miljoner euro. Det nominella stödbeloppet på 108 miljoner brittiska pund eller 130 miljoner euro motsvarade 76 miljoner brittiska pund eller 91 miljoner euro i nettovärde med tillämpning av JLR:s diskonteringsränta på […] %.

(162) Kommissionen konstaterar att även om stödet beviljas har Nitra fortfarande en nackdel sett till nettonuvärde på 268 miljoner brittiska pund eller 322 miljoner euro. Analysen av stimulanseffekt visade att den kvarstående nackdelen sett till nettonuvärde kunde godtas för JLR, på grund av det förväntade dröjsmålet med genomförandet i Mexiko samt andra riskfaktorer och kvalitativa faktorer. Dessa faktorer diskuterades ingående vid globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 och slutsatserna av riskanalysen bekräftades i november 2015 under den presentation som gjordes inför JLR:s styrelse. Vid presentationen nämndes särskilt det politiska klimatet/företagsklimatet, ekonomiska faktorer, avståndet från JLR:s säte, risken för naturkatastrofer och sannolikheten av ett frihandelsavtal mellan EU och Förenta staterna. Utifrån denna riskanalys fattades beslutet att bekräfta Nitra som föredragen lokalisering.

(163) Eftersom det tak som fastställts utifrån merkostnader netto-metoden inte överskrids, anser kommissionen att stödet klarar proportionalitetstestets första del.

(164) När det gäller proportionalitetstestets andra del tillämpar kommissionen, utöver merkostnader netto-metoden, högsta tillåtna stödnivåer som justeras ned genom tillämpning av punkt 20 c i riktlinjerna för stora investeringsprojekt.

(165) I beslutet om att inleda förfarandet konstaterade kommissionen att det anmälda stödbeloppet på 129 812 750 euro i nominellt värde och 125 046 543 euro i nuvärde, baserat på en stödberättigande investering på 1 369 295 298 euro i nuvärde, resulterar i en stödnivå på 9,13 %, vilket är under den högsta nedjusterade tillåtna stödnivån på 9,24 % för investeringar i regionen Nitra, där det tillämpliga regionala stödtaket är 25 %. Kommissionen fastställde dessutom att den stödberättigande kostnaden uppfyller villkoren i avsnitt 3.6.1.1 i riktlinjerna, som är relevant för att bedöma det stödberättigande beräkningsunderlaget.

(166) I avsnitt 3.6.1.1 och 3.6.1.2 i riktlinjerna anges vilka investeringskostnader som kan räknas som stödberättigande kostnader. Avsnitt 3.6.1.1 är tillämpligt i detta fall, eftersom de stödberättigande kostnaderna för det föreslagna investeringsstödet beräknas utifrån investeringskostnaderna. Kommissionen konstaterar att de stödberättigande kostnaderna fastställs i enlighet med dessa avsnitt, eftersom de förvärvade tillgångarna är nya, investeringen avser en nyinvestering i form av en ny anläggning, inga leasingkostnader beaktas och de immateriella tillgångarna uppgår till cirka […] % av de totala stödberättigande kostnaderna, vilket är under den högsta tillåtna andelen på 50 %. Slovakien bekräftade att alla andra villkor med avseende på immateriella tillgångar kommer att uppfyllas.

(167) Kommissionen konstaterade i beslutet om att inleda förfarandet att det anmälda stödbeloppet skulle sänkas om det skulle visa sig att ”överskridandet” på [60–85] miljoner brittiska pund eller [72–102] miljoner euro inte skulle vara stödberättigande.

(168) Enligt skäl 119 i detta beslut ansåg kommissionen att de stödberättigande investeringsbeloppen uppgick till 1 460 620 591 euro. Det anmälda stödbeloppet är därför fortfarande under den högsta nedjusterade tillåtna stödnivån på 9,24 %. Därmed uppfylls det dubbla takvillkor som fastställs i punkt 83 i riktlinjerna och som är en följd av att även merkostnader netto-metoden tillämpas, det vill säga lägsta nödvändiga stöd med tillåtna tak. Kommissionen anser därför att det anmälda stödbeloppet är proportionerligt.

6.4.4.5 Slutsats om uppfyllandet av minimikrav

(169) Enligt den bedömning som avses i skälen 120–168 i detta beslut kan det konstateras att alla minimikrav i avsnitt 3.2–3.6 i riktlinjerna är uppfyllda.

6.4.5 *Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens*

(170) I avsnitt 3.3.4.2 i beslutet om att inleda förfarandet nämnde kommissionen att det anmälda stödet inte har några otillbörliga negativa effekter på konkurrensen genom att öka eller upprätthålla marknadsinflytande eller skapa överdriven kapacitet på en vikande marknad. Kommissionen bekräftar sin slutsats i detta beslut.

(171) Regionalstödets lokaliseringseffekter kan dock fortfarande snedvrida konkurrensen. I avsnitt 3.7.2 i riktlinjerna anges en rad situationer där de negativa effekterna på handeln är klart större än de eventuella positiva effekterna och där regionalstöd är förbjudet.

6.4.5.1 Uppenbar negativ handelseffekt: det justerade stödtaket överskrids

(172) En uppenbar negativ effekt på handeln skulle enligt punkt 119 i riktlinjerna föreligga i situationer där det föreslagna stödbeloppet överskrids, jämfört med de stödberättigande standardutgifterna för investeringar ([37]), det vill säga det högsta justerade stödtak som är tillämpligt på ett projekt av en viss storlek, med hänsyn tagen till den erfordrade ”gradvisa nedjusteringen” ([38]).

(173) I skäl 113 i detta beslut fastställs att JLR inte åtnjuter något ytterligare stöd utöver det anmälda stödet, och i skäl 168 anges att det tillämpliga justerade regionalstödtaket inte överskrids. Därför föreligger ingen uppenbar negativ effekt på handeln i den mening som avses i punkt 119 i riktlinjerna.

6.4.5.2 Uppenbar negativ effekt: Negativ effekt på sammanhållningen

(174) I punkt 121 i riktlinjerna fastställs att i fall enligt scenario 2, där investeringen utan stöd skulle ha förlagts till en region med en regional stödnivå som är högre eller samma som i målregionen, uppstår en negativ effekt som sannolikt inte uppvägs av några positiva effekter av stödet eftersom det strider mot idén med att regionalstöd ska bidra till sammanhållning.

(175) Kommissionen anser att bestämmelsen är tillämplig på ett fall enligt scenario 2 där de alternativa lokaliseringarna båda finns i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Den polska anläggning i Jawor som fanns med i beslutsprocessen för lokaliseringen fram till den 10 juli 2015 finns i en region med samma stödtak som Nitra ([39]).

(176) Såsom anges i beslutet om att inleda förfarandet framgick det av JLR:s interna dokument att investeringen skulle ha varit mer kostnadseffektiv i Jawor än i Slovakien och utan de incitament som Slovakien erbjöd.

([37]) Stödberättigande standardutgifter för investeringsprojekt som genomförs av stora företag beskrivs ingående i avsnitt 3.6.1.1 och 3.6.1.2 i riktlinjerna.
([38]) Se punkterna 86 och 20 c i riktlinjerna.
([39]) SA.37485 – Regionalstödskarta för Polen (EUT C 210, 4.7.2014, s. 1).

(177) Vid globaliseringsforumets möte den 10 juli 2015 presenterades en tvåstegsanalys, där man först valde mellan Jawor och Nitra och därefter mellan Nitra och Mexiko som lokalisering. Jawor skulle ha varit mer kostnadseffektivt, men JLR konstaterade att det fanns en rad nackdelar med anläggningen sett till grundvillkor, tidsplan, uppstartskapital och produktionskapacitet. Den polska anläggningen rödflaggades på grund av grundvillkoren vid anläggningen, eftersom den är belägen på jordbruksmark som kräver en detaljplaneändring och eftersom en väg går rakt igenom Jawor-anläggningen, såsom JLR förklarat. Den rödflaggades även på grund av produktionskapaciteten som var tydligt ifrågasatt. I mötesprotokollet noterades att verkställande kommittén välkomnade rekommendationen att den polska anläggningen skulle läggas på is av de angivna skälen. På grund av rödflaggningen ansåg inte JLR:s styrelse att den polska anläggningen var något genomförbart alternativ.

(178) Kommissionen har inte funnit några belägg för att ifrågasätta det olämpliga med Jawor av de skäl som JLR fastställt och konstaterar att ingen tredje part har yttrat sig om problemen i fråga. Dessutom har anläggningen i Mexiko, såsom förklaras i avsnitt 6.4.4.3 i detta beslut, fastställts som alternativ lokalisering för investeringen om det statliga stödet inte skulle beviljas. Kommissionen konstaterar därför att stödet inte har någon negativ effekt på sammanhållningen till Jawors nackdel i den mening som avses i punkt 121 i riktlinjerna.

6.4.5.3 Uppenbar negativ effekt: nedläggning eller flytt av verksamhet

(179) I punkt 122 i riktlinjerna anges att om stödmottagaren har konkreta planer på att lägga ned eller faktiskt lägger ned samma eller en liknande verksamhet i ett annat område inom EES och flyttar den till målområdet, om ett orsakssamband finns mellan stödet och flytten, uppstår en negativ effekt som sannolikt inte kommer att uppvägas av några positiva omständigheter.

(180) Utifrån en bekräftelse från de slovakiska myndigheterna att JLR inte hade lagt ned samma eller någon liknande verksamhet inom EES två år innan stödansökan gjordes och inte hade några konkreta planer på att göra detta inom två år efter att investeringen genomförts, konstaterade kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet att det statliga stödet inte leder till nedläggning eller flytt av verksamhet.

(181) I flera pressmeddelanden från april 2018 kan man dock läsa att omkring 1 000 arbetstillfällen har försvunnit inom samma eller liknande verksamhet i Förenade kungariket.

(182) De slovakiska myndigheterna förklarade att detta inte har något att göra med beslutet att investera i Nitra. De bekräftade än en gång, med stöd av riktig bevisning, att JLR inte hade några konkreta planer på att ta bort arbetstillfällen vid anläggningen i Förenade kungariket eller vid andra anläggningar när stödansökan gjordes i Slovakien. De slovakiska myndigheterna tillhandahöll även en kopia av ett ”säkerhetsavtal” som ingåtts med de fackföreningar som företräder JLR:s brittiska personal och som JLR undertecknade den 30 april 2016. I säkerhetsavtalet anges den cykliska planen, det vill säga de fordon som skulle tillverkas vid den brittiska anläggningen. De slovakiska myndigheterna förklarade att JLR och de brittiska fackföreningarna ingick ett skriftligt avtal 2016 om att investeringen i Slovakien, som medförde en flytt av fordonstillverkningen vid Solihull-anläggningen, inte skulle innebära att arbetstillfällen skulle flyttas från Förenade kungariket eller att någon kapacitet i landet skulle läggas ned. I säkerhetsavtalet fastställs även under vilka omständigheter indragningar måste ske i Förenade kungariket och de åtgärder som skulle vidtas i sådana fall. Omständigheterna beskrevs dock som större ekonomiska förändringar, till exempel en ny global konjunkturnedgång som leder till minskad efterfrågan eller på annat sätt påverkar den tidigare överenskomna cykliska planen.

(183) Man kände till att tillverkningen av fordon […] skulle flyttas från Solihull till Nitra när stödansökan ingavs, men JLR planerade att utöka den totala produktionen och att Solihull skulle tillgodose den växande efterfrågan på andra fordon, särskilt […] och […], vilket skulle medföra en produktivitetsökning. Enligt planerna skulle produktionskapaciteten när det gäller […] i Castle Bromwich bibehållas.

(184) Såsom de slovakiska myndigheterna förklarade, med offentliga uppgifter som stöd, var de indragningar som tillkännagavs 2018 resultatet av en minskad efterfrågan på dieselfordon, vilket delvis berodde på den brittiska dieselskattpolitiken och osäkerheten kring Brexit. JLR beslutade att […], vilket direkt påverkade kapaciteten vid Solihull. Dessa faktorer har inget samband med JLR:s investering i Slovakien och inträffade många år efter att JLR fattade sitt investeringsbeslut för att uppföra en anläggning i Nitra.

(185) Kommissionen bekräftar därför återigen sin slutsats att det inte finns något orsakssamband mellan den slovakiska stödåtgärden och nedläggningen av verksamhet i Förenade kungariket.

6.4.5.4 Slutsats om förekomsten av uppenbara negativa effekter på konkurrens och handel

(186) Utifrån den bedömning som avses i punkterna 170–185 i detta beslut kan det konstateras att stödet inte har några uppenbara negativa effekter på konkurrensen och handeln i den mening som avses i avsnitt 3.7.2 i riktlinjerna.

6.4.6 *Avvägning av stödets positiva och negativa effekter*

(187) I punkt 112 i riktlinjerna anges att för att stödet ska vara förenligt måste dess negativa effekter i fråga om snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater vara begränsade och uppvägas av de positiva effekterna i form av bidrag till målet av gemensamt intresse. Det förekommer vissa situationer där de negativa effekterna är klart större än eventuella positiva effekter, vilket innebär att stödet inte kan anses vara förenligt med den inre marknaden.

(188) Kommissionens bedömning av minimikraven visade att stödet är lämpligt, att det kontrafaktiska scenario som presenterats är trovärdigt och realistiskt samt att stödet har stimulanseffekt och begränsas till det belopp som krävs för att JLR ska ändra sitt lokaliseringsbeslut. Genom att investeringen lokaliseras till stödregionen bidrar stödet till regional utveckling i Nitra-området. Bedömningen visade även att stödet inte har några uppenbara negativa effekter i det avseendet att det vare sig leder till skapande eller bibehållande av överkapacitet på en marknad som befinner sig i absolut nedgång eller medför överdrivna effekter på handeln. Vidare är stödet i linje med det tillämpliga regionala stödtaket, det har ingen negativ effekt på sammanhållningen och det är inte orsaken till att verksamhet läggs ned någon annanstans för att flyttas till Nitra. Dessutom medför stödet ingen icke särskiljbar överträdelse av unionsrätten ([40]).

(189) Otillbörliga negativa effekter på konkurrensen som skulle behöva beaktas vid den kvarstående avvägningen fastställs i punkterna 114, 115 och 132 i riktlinjerna och avser skapande eller förstärkning av en dominerande marknadsposition eller skapande eller förstärkning av överkapacitet på en underpresterande marknad, även i fall där marknaden inte befinner sig i absolut nedgång.

(190) Kommissionen anser, i linje med sin analys i beslutet om att inleda förfarandet vilken kommissionen bekräftar genom detta beslut, att stödet vare sig leder till eller förstärker en dominerande marknadsposition för stödmottagaren på den relevanta produktmarknaden och geografiska marknaden eller att det leder till skapande av överkapacitet på en marknad i nedgång. Kommissionen konstaterar därför att stödet har begränsade negativa effekter på konkurrensen.

(191) Stödets effekt på handeln är begränsad eftersom det justerade regionala stödtaket respekteras och åtgärden inte har någon negativ effekt på sammanhållningen eller utlokaliseringseffekt.

(192) Stödet uppfyller alla minimikrav och har ingen uppenbar negativ effekt, och den analys som avses i skälen 190 och 191 i detta beslut visar att stödet har begränsade negativa effekter på konkurrensen och handeln. Därför konstaterar kommissionen att stödets betydande positiva effekter på den regionala utvecklingen i Nitra-regionen, och framför allt de sysselsättnings- och inkomstgenererande effekterna av den investering som avses i beslutet om att inleda förfarandet, tydligt uppväger de begränsade negativa effekterna.

6.5 **Öppenhet**

(193) Med hänsyn till punkt II.2 i kommissionens öppenhetsmeddelande ([41]) måste medlemsstaterna se till att följande offentliggörs på en övergripande webbplats avseende statligt stöd på nationell eller regional nivå: den fullständiga texten till den godkända stödordningen eller till beslutet om beviljande av individuellt stöd och dess genomförandebestämmelser, eller en länk till densamma, namn på den eller de beviljande myndigheterna, namn på enskilda stödmottagare, form och belopp av stöd som beviljats varje stödmottagare, dag för beviljande, typ av företag, den

([40]) Punkt 28 i riktlinjerna.

([41]) Meddelande från kommissionen om ändring av kommissionens meddelanden om EU:s riktlinjer för tillämpning av reglerna för statligt stöd angående den snabba utbyggnaden av bredbandsnät, om riktlinjer för statligt regionalstöd för 2014–2020, om statligt stöd för filmer och andra audiovisuella verk, om riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar, och om riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag (EUT C 198, 27.6.2014, s. 30).

region (på Nuts-nivå) där stödmottagaren är belägen samt den ekonomiska sektor inom vilken stödmottagaren främst är verksam (på Nace-gruppnivå). Denna information måste offentliggöras när beslutet om att bevilja stöd har fattats, måste bevaras under minst tio år och vara tillgänglig för allmänheten utan restriktioner. Medlemsstaterna skyldiga att offentliggöra den information som avses i detta skäl från och med den 1 juli 2016.

(194) I beslutet om att inleda förfarandet noterade kommissionen Slovakiens bekräftelse på att landet kommer att följa alla öppenhetskrav som anges i punkt II.2 i öppenhetsmeddelandet.

7. **SLUTSATS**

(195) Kommissionen konstaterar att det anmälda regionala investeringsstödet till förmån för Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. uppfyller alla de villkor som anges i riktlinjerna 2014–2020 och därmed kan anses vara förenligt med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 a i EUF-fördraget.

(196) Detta beslut bör antas på engelska eftersom de slovakiska myndigheterna undantagsvis gick med på att avstå från de rättigheter som följer av artikel 342 i EUF-fördraget samt artikel 3 i förordning nr 1 ([42]) och att det planerade beslutet skulle antas och delges i enlighet med artikel 297 i EUF-fördraget på engelska.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Slovakien planerar att genomföra till förmån för Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. till ett belopp av högst 125 046 543 miljoner euro i nuvärde och med en högsta stödnivå på 9,13 % i bruttobidragsekvivalenter, är förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Genomförandet av stödet godkänns följaktligen.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Slovakien.

Utfärdat i Bryssel den 4 oktober 2018.

På kommissionens vägnar
Margrethe VESTAGER
Ledamot av kommissionen

([42]) Förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT 17, 6.10.1958, s. 385/58).